

KOMISSION ASETUS (EU) 2016/1388,
annettu 17 päivänä elokuuta 2016,
kulutuksen verkkoon liittämistä koskevasta verkkosäännöstä
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 11 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Jotta voitaisiin ylläpitää energian toimitusvarmuutta, lisätä kilpailukykyä ja varmistaa, että kaikki kuluttajat voivat ostaa energiaa kohtuuhintaan, on ratkaisevan tärkeää toteuttaa kiireellisesti täysin toimivat ja yhteiset energian sisämarkkinat.
- (2) Asetuksessa (EY) N:o 714/2009 vahvistetaan syrjimättömät säännöt verkkoon pääsulle rajat ylittävässä sähkön kaupassa sähkön sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY ⁽²⁾ 5 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot tai, kun jäsenvaltiossa on niin säädetty, sääntelyviranomaiset varmistavat muun muassa, että laaditaan puolueettomat ja syrjimättömät tekniset säännöt, joilla vahvistetaan verkkoon liittämistä koskevat tekniset vähimmäisvaatimukset suunnittelulle ja toiminnalle. Kun vaatimuksissa asetetaan kansallisiin sähköverkkoihin liittämistä koskevat ehdot ja edellytykset, mainitun direktiivin 37 artiklan 6 kohdassa säädetään, että sääntelyviranomaisilla on oltava velvollisuus vahvistaa tai hyväksyä ainakin niiden laskennassa tai vahvistamisessa käytettävät menetelmät. Käyttövarmuuden takaamiseksi yhteenliitettyssä siirtoverkossa on olennaisen tärkeää päästä yhteisymmärrykseen verkkoliitäntävaatimuksista, joita sovelletaan kulutuslaitoksiin ja jakeluverkkoihin, mukaan luettuina suljetut jakeluverkot. Näitä vaatimuksia, jotka edistävät käyttövarmuuden ylläpitämistä, säilyttämistä ja palauttamista sähkön sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan helpottamiseksi synkronialueiden sisällä ja niiden välillä ja kustannustehokkuushyötyjen saavuttamiseksi, olisi pidettävä sähköverkon rajat ylittävään toimintaan ja markkinoiden yhdentymiseen liittyvinä kysymyksinä.
- (3) Kulutuslaitosten ja jakeluverkkojen verkkoliitäntöille olisi vahvistettava yhtenäiset säännöt, jotta voidaan luoda selkeä oikeudellinen kehys verkkoliitäntöille, helpottaa unionin laajuista sähkökauppaa, varmistaa käyttövarmuus, helpottaa uusiutuvien energialähteiden liittämistä verkkoon, lisätä kilpailua ja mahdollistaa sähköverkon ja resurssien tehokkaampi käyttö kuluttajien hyödyksi.
- (4) Käyttövarmuus riippuu myös käyttäjäkunnan teknisistä valmiuksista. Perinteisesti voimalaitokset ovat muodostaneet perustan teknisten valmiuksien tarjoamiselle. Jatkossa kulutuslaitosten roolin odotetaan tältä osin olevan keskeisempi. Perusedellytyksiä ovat säännöllinen koordinointi siirto- ja jakeluverkkojen tasolla sekä siirto- ja jakeluverkkoihin liitettyjen laitteiden riittävä suorituskyky, jotta ne sietävät häiriöitä ja auttavat välttämään merkittäviä toimitushäiriöitä tai helpottavat sähköverkon toiminnan palauttamista sen kaatumisen jälkeen.
- (5) Sääntelyviranomaisten olisi otettava huomioon verkonhaltijoille tämän asetuksen täytäntöönpanosta tosiasiallisesti aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, kun ne vahvistavat tai hyväksyvät siirto- tai jakelutariffeja tai niiden laskentamenetelmiä tai kun ne hyväksyvät kansalliseen verkkoon liittämistä ja pääsyä koskevat ehdot ja edellytykset direktiivin 2009/72/EY 37 artiklan 1 ja 6 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 714/2009 14 artiklan mukaisesti.

⁽¹⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55).

- (6) Unionin eri synkronijärjestelmillä on erilaisia ominaispiirteitä, jotka on otettava huomioon kulutuksen verkkoon liittämistä koskevia vaatimuksia vahvistettaessa. Siksi verkkoon liittämistä koskevia sääntöjä vahvistettaessa on asianmukaista ottaa huomioon alueelliset erityispiirteet asetuksen (EY) N:o 714/2009 8 artiklan 6 kohdan mukaisesti.
- (7) Sääntelyvarmuuden takaamiseksi tämän asetuksen vaatimuksia olisi sovellettava uusiin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, uusiin siirtoverkkoon tehtäviin jakeluverkkoliityntöihin, uusiin jakeluverkkoihin ja uusiin kulutusyksiköihin, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille. Tämän asetuksen vaatimuksia ei olisi sovellettava olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää tai voi käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille. Tämän asetuksen vaatimuksia ei olisi sovellettava myöskään uusiin tai olemassa oleviin jakeluverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, paitsi jos ne tarjoavat kysyntäjoustopalveluja liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille. Kuitenkin tämän asetuksen vaatimuksia olisi sovellettava, jos asianomainen sääntelyviranomaisen tai jäsenvaltio päättää toisin järjestelmävaatimusten kehittymisen ja kustannus-hyötyanalyysin perusteella tai jos on toteutettu merkittävä laitteiden nykyaikaistaminen tai korvaaminen, mikä on vaikuttanut olemassa olevan siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, olemassa olevan siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliityntään, olemassa olevan jakeluverkon taikka olemassa olevan kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvan, yli 1 000 V:n sähköverkkoon yhdistetyn kulutusyksikön teknisiin valmiuksiin.
- (8) Kulutuksen jousto on tärkeä väline energian sisämarkkinoiden joustavuuden lisäämisessä ja verkkojen optimaalisen käytön mahdollistamisessa. Sen pitäisi perustua asiakkaiden toimiin tai sopimukseen siitä, että kolmas osapuoli toteuttaa toimet niiden puolesta. Kulutuslaitoksen omistaja tai suljetun jakeluverkon haltija voi tarjota kysyntäjoustopalveluja markkinoille sekä verkonhaltijoille verkon käyttövarmuuden osalta. Jälkimmäisessä tapauksessa kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakelujärjestelmän haltijan olisi varmistettava, että kyseisten palvelujen toimittamisessa käytettävät uudet kulutusyksiköt täyttävät tässä asetuksessa säädetyt vaatimukset, joko yksittäin tai yhteisesti osana kysynnän yhdistämistä kolmannen osapuolen toimesta. Tämän osalta kolmannet osapuolet ovat keskeisessä asemassa, koska ne kokoavat yhteen kysyntäjoustovalmiudet ja niiden vastuualueeseen ja velvollisuuksiin voi kuulua myös kyseisten palvelujen luotettavuuden varmistaminen, jos kulutuslaitoksen omistaja ja suljetun jakeluverkon haltija ovat siirtäneet kyseiset vastuut kolmannelle osapuolelle.
- (9) Näiden vaatimusten olisi perustuttava syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteisiin sekä periaatteeseen, jonka mukaan suurin kokonaistehokkuus ja alhaisimmat kokonaiskustannukset optimoidaan kaikkien asianomaisten osapuolten kesken. Siirtoverkonhaltijat ja jakeluverkonhaltijat, mukaan lukien suljetun jakeluverkon haltijat, voivat ottaa nämä tekijät huomioon määritellään vaatimuksia tämän asetuksen säännösten mukaisesti, samalla kun tunnustetaan, että kynnsarvot, joiden perusteella määritetään, onko verkko siirtoverkko vai jakeluverkko, määritellään kansallisella tasolla.
- (10) Siirtoverkkoon liitettyyn kulutuslaitokseen sovellettavissa vaatimuksissa olisi määritettävä laitoksen liittymien kapasiteetti ja tarvittavat automaattiset vasteet ja tietojenvaihto. Näiden vaatimusten tarkoituksena on se, että pystytään takaamaan siirtoverkon toimivuus ja valmiudet hyödyntää kyseisiin verkkoihin sisältyviä tuotanto- ja kulutusvasteita verkon eri käyttötilanteissa ja kriittisten tapahtumien aikana.
- (11) Siirtoverkkoon tai toiseen jakeluverkkoon liitettyyn jakeluverkkoon sovellettavissa vaatimuksissa olisi määritettävä kyseisten verkkojen käyttöalueet ja tarvittavat automaattiset vasteet ja tietojenvaihto. Näillä vaatimuksilla olisi taattava siirtoverkon toimivuus ja tehokas kehitys sekä valmiudet hyödyntää kyseisiin verkkoihin sisältyviä tuotanto- ja kulutusvasteita verkon eri käyttötilanteissa ja kriittisten tapahtumien aikana.
- (12) Kulutusyksikköön, jota kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille, sovellettavilla vaatimuksilla olisi taattava kapasiteetti kysyntäjoustopalvelun käyttämiseksi verkon eri käyttötilanteissa, millä minimoidaan kriittiset tapahtumat.
- (13) Hallinnolliset rasitteet ja kustannukset, jotka liittyvät kysyntäjoustopalvelujen toimittamiseen, olisi pidettävä kohtuullisissa rajoissa, erityisesti kotitalousasiakkaiden osalta, joilla on yhä tärkeämpi rooli siirryttäessä vähähiiliseen yhteiskuntaan, ja näiden palvelujen käyttöä ei pitäisi rasittaa tarpeettomasti hallinnollisilla seikoilla.

- (14) Tämän asetuksen rajat ylittävän vaikutuksen vuoksi siinä olisi pyrittävä samoihin taajuuteen liittyviin vaatimuksiin kaikilla jännitetasoilla ainakin synkronialueen sisällä. Tämä on välttämätöntä, koska synkronialueella taajuuden muuttuminen yhdessä jäsenvaltiossa vaikuttaisi välittömästi taajuuteen ja voisi vahingoittaa laitteita kaikissa muissa jäsenvaltioissa.
- (15) Jännitealueita olisi koordinoitava yhteiskäyttöjärjestelmien välillä, koska jännitealueet ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan varmistaa sähköjärjestelmän suunnittelu ja toiminta synkronialueella. Jännitehäiriöistä johtuvat iritkytkeytymiset vaikuttavat viereisiin järjestelmiin. Jännitealueiden määrittelemättä jättäminen voisi johtaa laajalaiseen epävarmuuteen järjestelmän suunnittelussa ja toiminnassa, kun on kyse järjestelmän toiminnasta tavanaomaisten toimintaolosuhteiden ulkopuolella.
- (16) Olisi otettava käyttöön asianmukaiset ja oikeasuhteiset vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvät kokeet, jotta verkkohaltijat voivat taata käyttövarmuuden. Direktiivin 2009/72/EY 37 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti sääntelyviranomaiset ovat vastuussa sen varmistamisesta, että verkkohaltijat noudattavat tämän asetuksen vaatimuksia.
- (17) Sääntelyviranomaisten, jäsenvaltioiden ja verkkohaltijoiden olisi varmistettava, että verkkoliitännää koskevien vaatimusten laatimis- ja hyväksymisprosessin yhteydessä niitä yhdenmukaistetaan niin pitkälle kuin mahdollista, jotta voidaan varmistaa markkinoiden täydellinen yhdistäminen. Liitäntävaatimusten laadinnassa olisi erityisesti otettava huomioon vakiintuneet tekniset standardit.
- (18) Verkkohaltijoiden ei pidä asettaa laitteille sellaisia teknisiä vaatimuksia, jotka haittaavat tavaroiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla. Jos verkkohaltijat antavat teknisiä eritelmiä, joiden pohjalta laaditaan laitteiden markkinoille saattamista koskevia vaatimuksia, asianomaisen jäsenvaltion olisi noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY⁽¹⁾ 8 ja 9 artiklassa tarkoitettua menettelyä.
- (19) Tässä asetuksessa olisi määriteltävä prosessi säännöistä poikkeamiselle, jotta voidaan ottaa huomioon paikalliset olosuhteet, esimerkiksi jos sääntöjen noudattaminen voisi poikkeuksellisesti vaarantaa paikallisen sähköverkon stabiilisuuden tai jos siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitännän, jakeluverkon tai kulutusyksikön, jota kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkkohaltijoille ja paikallisille siirtoverkkohaltijoille, turvallinen käyttö vaatii toimintaolosuhteita, jotka eivät ole tämän asetuksen mukaiset.
- (20) Kulutuslaitoksen omistajien ja liittymispisteen verkkohaltijoiden pitäisi voida ehdottaa poikkeuksia tietyille siirtoverkkoon liitetyille kulutuslaitoksille, siirtoverkkoon tehdyille jakeluverkkoliitännöille, jakeluverkoille ja kulutusyksiköille, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkkohaltijoille ja paikallisille siirtoverkkohaltijoille, kunhan ne saavat tähän hyväksynnän asianomaiselta sääntelyviranomaiselta tai muulta viranomaiselta, jos jäsenvaltiossa on niin säädetty.
- (21) Direktiivin 2009/72/EY 28 artiklan mukaisesti jäsenvaltiot voivat sallia sellaisen verkon luokittelun suljetuksi jakeluverkoksi, jossa jaetaan sähköä tietyissä olosuhteissa. Tämän asetuksen säännöksiä olisi sovellettava suljettuihin jakeluverkkoihin vain, jos jäsenvaltiot ovat sallineet sen direktiivin 2009/72/EY 28 artiklan mukaisesti.
- (22) Tämä asetus on hyväksytty asetuksen (EY) N:o 714/2009 perusteella, jota se täydentää ja jonka erottamattoman osan se muodostaa. Muissa säädöksissä asetukseen (EY) N:o 714/2009 tehtyjen viittausten on katsottava olevan viittauksia myös tähän asetukseen.
- (23) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 714/2009 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun komitean lausunnon mukaiset,

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/34/EY, annettu 22 päivänä kesäkuuta 1998, teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä (EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

1. Tässä asetuksessa määritetään verkkosääntö, jossa vahvistetaan vaatimukset, jotka koskevat seuraavia verkkoliittyntöjä:

- a) siirtoverkkoon liitetyt kulutuslaitokset;
- b) siirtoverkkoon tehdyt jakeluverkkoliitynnät;
- c) jakeluverkot, suljetut jakeluverkot mukaan luettuina;
- d) kulutusyksiköt, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille.

2. Näin ollen tällä asetuksella varmistetaan tasapuoliset kilpailuolosuhteet sähkön sisämarkkinoilla, varmistetaan käyttövarmuuden ja uusiutuvien energialähteiden liittäminen sähköverkkoon ja helpotetaan unionin laajuisista sähkökauppaa.

3. Tässä asetuksessa vahvistetaan myös velvollisuudet, joilla varmistetaan, että verkonhaltijat hyödyntävät kulutuslaitosten ja jakeluverkkojen kapasiteettia läpinäkyvällä ja syrjimättömällä tavalla, jotta koko unionin alueella voidaan taata tasapuoliset toimintaolosuhteet.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU ⁽¹⁾ 2 artiklan, asetuksen (EY) N:o 714/2009 2 artiklan, komission asetuksen (EU) 2015/1222 ⁽²⁾ 2 artiklan, komission asetuksen (EU) 2016/631 ⁽³⁾ 2 artiklan, komission asetuksen (EU) N:o 543/2013 ⁽⁴⁾ 2 artiklan sekä direktiivin 2009/72/EY 2 artiklan määritelmiä.

Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'kulutuslaitoksella' laitosta, joka kuluttaa sähköenergiaa ja on liitetty yhteen tai useampaan siirto- tai jakeluverkon liittymispisteeseen. Jakeluverkkoa ja/tai sähköntuotantomoduulin omakäyttölaitteita ei katsota kulutuslaitokseksi;
- 2) 'siirtoverkkoon liitetyllä kulutuslaitoksella' kulutuslaitosta, joka on liitetty siirtoverkkoon;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁾ Komission asetus (EU) 2015/1222, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2015, kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta (EUVL L 197, 25.7.2015, s. 24).

⁽³⁾ Komission asetus (EU) 2016/631, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2016, tuottajien verkkoliitäntävaatimuksia koskevasta verkkosäännöstä (EUVL L 112, 27.4.2016, s. 1).

⁽⁴⁾ Komission asetus (EU) N:o 543/2013, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2013, tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 163, 15.6.2013, s. 1).

- 3) 'siirtoverkkoon tehdyllä jakeluverkkoliitynnällä' jakeluverkon liityntää tai siirtoverkon liityntäpisteessä käytettyä jakeluverkon sähköasemaa ja laitteistoa;
- 4) 'kulutusyksiköllä' jakamatonta laitteistokokonaisuutta, jonka sisältämiä laitteita kulutuslaitoksen omistaja tai suljetun jakeluverkon haltija pystyy aktiivisesti ohjaamaan joko yksittäin tai yhteisesti osana kolmannen osapuolen yhteenkokoamaa kysyntää;
- 5) 'suljetulla jakeluverkokalla' direktiivin 2009/72/EY 28 artiklan mukaisesti jakeluverkkoa, jonka kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset ovat jäsenvaltioiden niin salliessa luokitelleet suljetuksi jakeluverkoksi, jossa jaetaan sähköä maantieteellisesti rajatulla teollisuus- tai elinkeinoalueella tai yhteisiä palveluja tarjoavalla alueella ja jossa ei toimiteta sähköä kotitalousasiakkaille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sähkön satunnaista toimittamista pienelle määrälle verkon alueella sijaitsevia kotitalouksia, jotka ovat työsuhteen tai vastaavan kautta yhteydessä verkon omistajaan;
- 6) 'pääkoneistolla' vähintään yhtä seuraavista kojeista: moottorit, muuntajat tai liittymispisteen ja prosessituotantolaitoksen suurjännitelaitteet;
- 7) 'siirtoverkkoon liitettyllä jakeluverkokalla' siirtoverkkoon yhdistettyä jakeluverkkoa, siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliitynnät mukaan luettuina;
- 8) 'suurimmalla ottoteholla' suurinta pätötehoa, jonka siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos tai siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliityntä pystyy kuluttamaan verkosta liittymispisteessä, sellaisena kuin se on määritelty liittymissopimuksessa tai kuten liittymispisteen verkonhaltija ja siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos tai siirtoverkkoon liittyneen jakeluverkon haltija ovat keskenään sopineet;
- 9) 'suurimmalla syöttöteholla' suurinta pätötehoa, jonka siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos tai siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliityntä pystyy syöttämään verkkoon liittymispisteessä, sellaisena kuin se on määritelty liittymissopimuksessa tai kuten liittymispisteen verkonhaltija ja siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos tai siirtoverkkoon liittyneen jakeluverkonhaltija ovat keskenään sopineet;
- 10) 'alitaajuudesta tapahtuvalla kuormien irtikytkennällä' tapahtumaa, jossa kuormaa kytketään irti alitaajuudella kulutuksen ja tuotannon välisen tasapainon palauttamiseksi ja järjestelmän taajuuden palauttamiseksi hyväksyttäviin rajoihin;
- 11) 'alijännitteestä tapahtuvalla kuormien irtikytkennällä' tapahtumaa, jossa kuormaa kytketään irti alijännitteellä jännitteen palauttamiseksi hyväksyttäviin rajoihin;
- 12) 'käämikytkimellä' tarkoitetaan laitetta, jolla voidaan muuttaa muuntajan muuntosuhdetta ja joka soveltuu käytettäväksi muuntajan ollessa jännitteinen tai kuormitettu;
- 13) 'käämikytkimen toiminnan estolla' toimintaa, jolla estetään käämikytkimen toiminta alijännitteellä ja jonka tarkoituksena on estää käämikytkimen liiallinen askellus ja jännitteen liiallinen lasku muuntajan alajännitepuolella olevassa sähköverkossa;
- 14) 'valvomolla' liittymispisteen verkonhaltijan käyttökeskusta;
- 15) 'lohkokuormituksella' jälleenkytkettävän kulutuksen suurinta askelmaista pätötehoKuormitusta sähkökatkon jälkeisessä käytön palautuksessa;
- 16) 'pätötehon säätöön käytetyllä kulutuksen joustolla' kulutuslaitoksessa tai suljetussa jakeluverkossa tapahtuvaa kulutusta, jota liittymispisteen verkonhaltija tai paikallinen siirtoverkonhaltija pystyy ohjaamaan pätötehon muuttamiseksi;
- 17) 'loistehon säätöön käytetyllä kulutuksen joustolla' kulutuslaitoksessa tai suljetussa jakeluverkossa olevaa loistehoa tai loistehon kompensointilaitteita, joita liittymispisteen verkonhaltija tai paikallinen siirtoverkonhaltija pystyy ohjaamaan;
- 18) 'siirtorajoitusten hallintaan käytetyllä kulutuksen joustolla' kulutuslaitoksessa tai suljetussa jakeluverkossa tapahtuvaa kulutusta, jota liittymispisteen verkonhaltija tai paikallinen siirtoverkonhaltija pystyy ohjaamaan siirtorajoitusten hallitsemiseksi verkossa;

- 19) 'kysynnän yhdistämisellä' sellaisten kulutuslaitosten tai suljettujen jakeluverkkojen kokonaisuutta, jotka voivat toimia yksittäisenä laitoksena tai suljettuna jakeluverkkona yhden tai useamman kysyntäjoustopalvelun tarjoamiseksi;
- 20) 'järjestelmän taajuuden säätöön käytetyllä kulutuksen joustolla' kulutuslaitoksen tai suljetun jakelujärjestelmän kulutusta, jota voidaan vähentää tai lisätä taajuuden vaihteluihin vastaamiseksi, mikä toteutetaan kulutuslaitoksen tai suljetun jakelujärjestelmän automaattisella taajuusvaihtelua hillitsevällä vasteella;
- 21) 'erittäin nopeaan päätötehon säätöön käytetyllä kulutuksen joustolla' kulutuslaitoksessa tai suljetussa jakeluverkossa tapahtuvaa kulutusta, jota pystytään muuttamaan erittäin nopeasti taajuuspoikkeamiin vastaamiseksi, mistä seuraa erittäin nopea päätötehon muutos;
- 22) 'kulutuksen joustoyksikköä koskevalla asiakirjalla (DRUD)' joko kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakeluverkon haltijan liittymispisteen verkonhaltijalle kulutusyksiköistä, joiden kulutuksen jousto on liitetty yli 1 000 V:n sähköverkkoon, antamaa asiakirjaa, jolla vahvistetaan kyseisten kulutusyksiköiden täyttävän tämän asetuksen tekniset vaatimukset ja jossa annetaan tarvittavat tiedot ja ilmoitukset, vaatimustenmukaisuusilmoitus mukaan luettuna.

3 artikla

Soveltamisala

1. Tässä asetuksessa säädettyjä liitántävaatimuksia sovelletaan
  - a) uusiin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin;
  - b) uusiin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin;
  - c) uusiin jakeluverkkoihin, uudet suljetut jakeluverkot mukaan luettuina;
  - d) uusiin kulutusyksiköihin, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille.

Liittymispisteen verkonhaltijan on evättävä liitántä sellaiselta uudelta siirtoverkkoon liitetyltä kulutuslaitokselta, uudelta siirtoverkkoon tehtävältä jakeluverkkoliitynnältä ja uudelta jakeluverkolta, joka ei ole tässä asetuksessa vahvistettujen vaatimusten mukainen ja joka ei kuulu sääntelyviranomaisen tai muun viranomaisen, jos jäsenvaltiossa on niin säädetty, 50 artiklan mukaisesti myöntämän poikkeuksen piiriin. Liittymispisteen verkonhaltijan on ilmoitettava epäamisestä kirjallisesti antamalla perusteltu lausunto kulutuslaitoksen omistajalle, jakeluverkonhaltijalle tai suljetun jakeluverkon haltijalle ja, ellei sääntelyviranomainen toisin määrää, sääntelyviranomaiselle.

Paikallinen siirtoverkonhaltija voi III osaston mukaisesti vaatimustenmukaisuuden seurannan perusteella kieltää kysyntäjoustopalvelut, joihin sovelletaan 27 ja 30 artiklan vaatimuksia, uusilta kulutusyksiköiltä, jos ne eivät täytä tässä asetuksessa vahvistettuja vaatimuksia.

2. Tätä asetusta ei sovelleta
  - a) kulutuslaitoksiin ja jakeluverkkoihin, jotka on liitetty siirtoverkkoon ja jakeluverkkoihin tai siirtoverkon tai jakeluverkkojen osiin sellaisissa jäsenvaltioissa sijaitsevista saarista, joiden sähköverkkoa ei käytetä synkronisesti joko Manner-Euroopan, Ison-Britannian, Pohjoismaiden, Irlannin ja Pohjois-Irlannin tai Baltian maiden synkroniverkon kanssa;
  - b) varastointilaitteistoihin, lukuun ottamatta pumppuvoimalaitosten sähköntuotantomoduuleja 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
3. Jos kulutusyksikköön tai suljettuun jakelujärjestelmään kuuluu useampi kuin yksi kulutusyksikkö, joita ei voida käyttää toisistaan erillisinä yksiköinä tai jotka voidaan kohtuudella katsoa yhtenäisellä tavalla toimivaksi kokonaisuudeksi, niiden on yhdessä katsottava muodostavan yhden kulutusyksikön.

4 artikla

Soveltaminen olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin, joita käytetään kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen

1. Tämän asetuksen vaatimuksia ei sovelleta olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää tai voi käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille tai paikallisille siirtoverkonhaltijoille, paitsi jos

- a) olemassa olevaa siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitosta, olemassa olevaa siirtoverkkoon tehtyä jakeluverkkoliityntää, olemassa olevaa jakeluverkkoa tai olemassa olevaa kulutusyksikköä, joka kuuluu kulutuslaitokseen, joka on yhdistetty yli 1 000 V:n sähköverkkoon, tai suljettua jakeluverkkoa, joka on yhdistetty yli 1 000 V:n sähköverkkoon, on muutettu siinä määrin, että sen liittymissopimusta on muutettava merkittävästi seuraavan menettelyn mukaisesti:
  - i) kulutuslaitosten omistajien, jakeluverkonhaltijoiden tai suljettujen jakeluverkkojen haltijoiden, jotka aikovat toteuttaa laitoksen uudenaikaistamisen tai laitteen korvaamisen, joka vaikuttaa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliityntään, jakeluverkon tai kulutusyksikön tekniseen suorituskykyyn, on ilmoitettava suunnitelmistaan etukäteen liittymispisteen verkonhaltijalle;
  - ii) jos liittymispisteen verkonhaltija katsoo, että uudenaikaistaminen tai laitteen korvaaminen on laajuudeltaan sellainen, että se edellyttää uutta liittymissopimusta, verkonhaltijan on ilmoitettava asiasta asianomaiselle sääntelyviranomaiselle tai tarvittaessa jäsenvaltiolle; ja
  - iii) asianomaisen sääntelyviranomaisen tai tarvittaessa jäsenvaltion on päätettävä, onko voimassa olevaa liittymissopimusta muutettava tai onko tehtävä uusi liittymissopimus ja mitä tämän asetuksen vaatimuksia on noudatettava; tai
- b) sääntelyviranomaisen tai tarvittaessa jäsenvaltio päättää, että olemassa olevaan siirtoverkkoon liitettyyn kulutuslaitokseen, olemassa olevaan siirtoverkkoon tehtyyn jakeluverkkoliityntään, olemassa olevaan jakeluverkkoon tai olemassa olevaan kulutusyksikköön sovelletaan kaikkia tämän asetuksen vaatimuksia tai osaa niistä, saatuaan asiasta ehdotuksen paikalliselta siirtoverkonhaltijalta 3, 4 ja 5 kohdan mukaisesti.

2. Tämän asetuksen soveltamiseksi siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliityntään, jakeluverkon tai kulutusyksikön, jota kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää tai voi käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille tai paikallisille siirtoverkonhaltijoille, katsotaan olevan olemassa, jos

- a) se on jo liitetty verkkoon tämän asetuksen voimaantulopäivänä; tai
- b) kulutuslaitoksen omistaja, jakeluverkonhaltija tai suljetun jakeluverkon haltija on tehnyt lopullisen ja sitovan sopimuksen pääkoneiston tai kulutusyksikön ostamisesta viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta. Kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan on ilmoitettava sopimuksen tekemisestä liittymispisteen verkonhaltijalle ja paikalliselle siirtoverkonhaltijalle 30 kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta.

Kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan liittymispisteen verkonhaltijalle tai paikalliselle siirtoverkonhaltijalle antamassa ilmoituksessa on mainittava vähintään sopimuksen nimi, sen allekirjoituspäivä ja voimaantulopäivä sekä rakennettavan, koottavan tai ostettavan pääkoneiston tai kulutusyksikön spesifikaatiot.

Jäsenvaltio voi säätää, että tietyissä olosuhteissa sääntelyviranomaisen voi päättää, katsotaanko siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos, siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliityntä, jakeluverkko tai kulutusyksikkö olemassa olevaksi vai uudeksi.

3. Paikallinen siirtoverkonhaltija voi 9 artiklan mukaisen julkisen kuulemisen jälkeen ehdottaa asianomaiselle sääntelyviranomaiselle tai tarvittaessa jäsenvaltiolle, että tämän asetuksen soveltamisala laajennetaan olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtäviin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille tai paikallisille siirtoverkonhaltijoille, jotta voidaan ottaa huomioon olosuhteissa tapahtuneet merkittävät muutokset, kuten järjestelmävaatimusten kehitys, mukaan lukien uusiutuvien energialähteiden, älykkäiden verkkojen, hajautetun tuotannon tai kysynnänjouston yleistäminen.

Tätä varten on tehtävä pätevä ja läpinäkyvä kvantitatiivinen kustannus-hyötyanalyysi 48 ja 49 artiklan mukaisesti. Analyysistä on käytävä ilmi:

- a) kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että olemassa olevilta siirtoverkkoon liitetyiltä kulutuslaitoksilta, olemassa olevilta siirtoverkkoon tehdyiltä jakeluverkkoliityntöiltä, olemassa olevilta jakeluverkoilta ja olemassa olevilta kulutusyksiköiltä, edellytetään tämän asetuksen noudattamista;
- b) tämän asetuksen vaatimusten soveltamisesta aiheutuvat sosioekonomiset hyödyt; ja
- c) mahdollisuudet saavuttaa vaadittu suorituskyky vaihtoehtoisilla toimenpiteillä.

4. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on ennen 3 kohdassa tarkoitetun kvantitatiivisen kustannus-hyötyanalyysin tekemistä

- a) tehtävä kustannusten ja hyötyjen alustava kvalitatiivinen vertailu;
- b) saatava asianomaisen sääntelyviranomaisen tai tarvittaessa jäsenvaltion hyväksyntä.

5. Asianomaisen sääntelyviranomaisen tai tarvittaessa jäsenvaltion on tehtävä päätös tämän asetuksen soveltamisalan laajentamisesta olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut paikallisen siirtoverkonhaltijan raportin ja suosituksen 48 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Sääntelyviranomaisen tai tarvittaessa jäsenvaltion päätös on julkaistava.

6. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on otettava huomioon kulutuslaitosten omistajien, jakeluverkonhaltijoiden ja suljettujen jakeluverkkoiden haltijoiden oikeutetut odotukset osana arviointia, joka koskee tämän asetuksen soveltamista olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin tai olemassa oleviin kulutusyksiköihin.

7. Paikallinen siirtoverkonhaltija voi arvioida tämän asetuksen joidenkin säännösten tai niiden kaikkien soveltamista olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin kolmen vuoden välein 3–5 kohdassa esitettyjen vaatimusten ja menettelyn mukaisesti.

5 artikla

Vaatimusten soveltaminen pumppuvoimalaitosten sähköntuotantomoduuleihin ja teollisuuslaitoksiin

1. Tätä asetusta ei sovelleta pumppuvoimalaitosten sähköntuotantomoduuleihin, joilla on sekä tuotanto- että pumppaustila.
2. Kaikkiin pumppuvoimalaitosten pumppuyksiköihin, joilla on vain pumppaustila, sovelletaan tämän asetuksen vaatimuksia, ja ne katsotaan kulutuslaitoksiksi.
3. Teollisuuslaitoksiin sijoitettujen sähköntuotantomoduulien osalta teollisuuslaitoksen verkonhaltija, kulutuslaitoksen omistaja, voimalaitoksen omistaja ja liittymispisteen verkonhaltija, jonka sähköverkko on liitetty teollisuuslaitoksen sähköverkkoon, voivat sopia yhteistoiminnassa paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa ehdoista, jotka koskevat kriittisten kuormitusten irtikytkemistä kyseessä olevista verkoista. Sopimuksen tavoitteena on turvata teollisuuslaitoksen tuotanto-prosessien jatkuvuus siinä tilanteessa, kun kyseessä olevassa verkossa on häiriöitä.

6 artikla

Sääntelynäkökohdat

1. Yleisesti sovellettaville vaatimuksille, jotka liittymispisteen verkonhaltijoiden tai paikallisten siirtoverkonhaltijoiden on määriteltävä tämän asetuksen nojalla, on saatava jäsenvaltion nimeämän elimen hyväksyntä ja ne on julkaistava. Nimetyn elimen on oltava sääntelyviranomainen, ellei jäsenvaltio toisin sääädä.

2. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että laitospohjaisille vaatimuksille, jotka liittymispisteen verkonhaltijoiden tai paikallisten siirtoverkonhaltijoiden on määriteltävä tämän asetuksen nojalla, on saatava nimetyin elimen hyväksyntä.
3. Jäsenvaltioiden, toimivaltaisten elinten ja verkonhaltijoiden on tätä asetusta soveltaessaan
  - a) sovellettava suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita;
  - b) varmistettava avoimuus;
  - c) sovellettava periaatetta, jonka mukaan suurin kokonaistehokkuus ja alhaisimmat kokonaiskustannukset optimoidaan kaikkien asianomaisten osapuolten kesken;
  - d) kunnioitettava paikalliselle siirtoverkonhaltijalle annettua vastuuta varmistaa käyttövarmuus, myös kansallisessa lainsäädännössä vaaditulla tavalla;
  - e) kuultava asianomaisia jakeluverkonhaltijoita ja otettava huomioon niiden järjestelmään mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset;
  - f) otettava huomioon sovitut eurooppalaiset standardit ja tekniset spesifikaatiot.
4. Liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan on annettava ehdotus yleisesti sovellettavista vaatimuksista tai niiden laskennassa tai vahvistamisessa käytettävistä menetelmistä toimivaltaisen elimen hyväksyttäväksi kahden vuoden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta.
5. Kun tässä asetuksessa edellytetään, että liittymispisteen verkonhaltijan, paikallisen siirtoverkonhaltijan, kulutuslaitoksen omistajan, voimalaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan ja/tai suljetun jakeluverkon haltijan on päästävä sopimukseen, niiden on pyrittävä saavuttamaan sopimus kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun jokin osapuoli on esittänyt ensimmäisen ehdotuksen muille osapuolille. Jos sopimukseen ei päästä tässä määräajassa, mikä tahansa osapuoli voi pyytää asianomaista sääntelyviranomaista antamaan päätöksen kuuden kuukauden kuluessa.
6. Toimivaltaisten elinten on tehtävä päätös vaatimuksia tai menetelmiä koskevista ehdotuksista kuuden kuukauden kuluessa tällaisten ehdotusten vastaanottamisesta.
7. Jos liittymispisteen verkonhaltija tai paikallinen siirtoverkonhaltija katsoo, että 1 ja 2 kohdassa säädettyjä ja sen mukaisesti hyväksytyjä vaatimuksia tai menetelmiä on muutettava, muutosehdotukseen sovelletaan 3–8 kohdassa säädettyjä vaatimuksia. Muutosta ehdottavien liittymispisteen verkonhaltijoiden tai paikallisten siirtoverkon haltijoiden on otettava huomioon kulutuslaitoksen omistajien, jakeluverkonhaltijoiden, suljettujen jakeluverkkojen haltijoiden, laitevalmistajien ja muiden sidosryhmien mahdolliset oikeutetut odotukset, jotka perustuvat alun perin määriteltyihin tai sovituihin vaatimuksiin tai menetelmiin.
8. Jos jokin osapuoli haluaa tehdä valituksen liittymispisteen verkonhaltijasta tai paikallisesta siirtoverkonhaltijasta niiden velvoitteiden suhteen, joita kyseisellä liittymispisteen verkonhaltijalla tai paikallisella siirtoverkonhaltijalla on tämän asetuksen mukaisesti, se voi osoittaa valituksensa sääntelyviranomaiselle, jonka on riitojenratkaisuviranomaisena tehtävä asiasta päätös kahden kuukauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Tätä määräaikaa voidaan pidentää kahdella kuukaudella, jos sääntelyviranomainen pyytää lisätietoja. Tätä pidennettyä määräaikaa voidaan pidentää edelleen valituksen tekijän suostumuksella. Sääntelyviranomaisen päätös on sitova, paitsi jos ja siihen asti kun se kumotaan muutoksenhaussa.
9. Jos liittymispisteen verkonhaltijan, joka ei ole siirtoverkonhaltija, on määriteltävä tämän asetuksen mukaiset vaatimukset, jäsenvaltiot voivat säätää, että liittymispisteen verkonhaltijan sijaan asianmukaisten vaatimusten määrittämisestä vastaa siirtoverkonhaltija.

7 artikla

Useampi kuin yksi siirtoverkonhaltija

1. Jos jäsenvaltiossa on useampi kuin yksi siirtoverkonhaltija, tätä asetusta sovelletaan kaikkiin siirtoverkonhaltijoihin.

2. Jäsenvaltiot voivat kansallisessa sääntelyjärjestelmässään säätää, että siirtoverkonhaltijan velvollisuus noudattaa yhtä tai useampaa tämän asetuksen nojalla asetettua velvoitetta tai niitä kaikkia osoitetaan yhdelle tai useammalle siirtoverkonhaltijalle.

8 artikla

Kustannusten kattaminen

1. Asianomaisten sääntelyviranomaisten on arvioitava verkkotariffien sääntelyn alaisille verkonhaltijoille tässä asetuksessa säädettyistä velvollisuuksista aiheutuneet kustannukset. Kustannukset, joiden katsotaan olevan kohtuullisia, tosiasiallisesti aiheutuneita ja oikeasuhteisia, on katettava verkkotariffeilla tai muilla asianmukaisilla mekanismeilla.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen verkonhaltijoiden on asianomaisten sääntelyviranomaisten pyynnöstä toimitettava aiheutuneiden kustannusten arviointia helpottavat tiedot kolmen kuukauden kuluessa pyynnöstä.

9 artikla

Julkinen kuuleminen

1. Liittymispisteen verkonhaltijoiden ja paikallisten siirtoverkonhaltijoiden on kuultava sidosryhmiä, myös kunkin jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia,

- a) 4 artiklan 3 kohdan mukaisista ehdotuksista, jotka koskevat tämän asetuksen soveltamisalan laajentamista olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin,
- b) 48 artiklan 3 kohdan mukaisesti laaditusta raportista,
- c) 53 artiklan 2 kohdan mukaisesti toteutetusta kustannus-hyötyanalyysistä, ja
- d) 28 artiklan 2 kohdan c, e, f, k ja l alakohdassa ja 29 artiklan 2 kohdan c–e alakohdassa tarkoitettuja kulutusjoustoja harjoittavia kulutusyksiköitä koskevista vaatimuksista.

Kuulemisen on kestettävä vähintään yhden kuukauden.

2. Liittymispisteen verkonhaltijoiden tai paikallisten siirtoverkonhaltijoiden on otettava järjestetyissä kuulemisissa ilmaistut sidosryhmien näkemykset asianmukaisesti huomioon ennen ehdotusluonnoksen, raportin, kustannus-hyötyanalyysin tai kulutusyksiköiden vaatimusten antamista sääntelyviranomaisen, toimivaltaisen elimen tai tarvittaessa jäsenvaltion hyväksyttäväksi. Kaikissa tapauksissa on annettava vankat perustelut sille, kuinka sidosryhmien näkemykset on otettu huomioon tai jätetty huomioimatta, ja ne on julkaistava viipymättä ennen ehdotuksen, raportin, kustannus-hyötyanalyysin tai kulutusyksiköiden vaatimusten julkaisemista tai yhtä aikaa sen/niiden julkaisemisen kanssa 28 ja 29 artiklan mukaisesti.

10 artikla

Sidosryhmien osallistuminen

Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, jäljempänä 'virasto', on järjestettävä tiiviissä yhteistyössä sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston, jäljempänä 'Sähkö-ENTSO', kanssa siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen, jakeluverkkojen ja kulutusyksiköiden, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille tai paikallisille siirtoverkonhaltijoille, verkkoon liittämistä koskevia vaatimuksia ja muita tämän asetuksen täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä koskeva sidosryhmien osallistuminen. Tähän on sisällyttävä säännöllisten kokousten järjestäminen sidosryhmien kanssa etenkin siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen, jakeluverkkojen ja kulutusyksiköiden, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille, liittymisvaatimukseen liittyvien ongelmien määrittämiseksi ja parannusten ehdottamiseksi.

11 artikla

Salassapitovelvollisuudet

1. Tämän asetuksen nojalla saatuja, vaihdettuja tai toimitettuja luottamuksellisia tietoja koskee 2, 3 ja 4 kohdassa säädetty salassapitovelvollisuus.
2. Salassapitovelvollisuus koskee kaikkia tämän asetuksen säännösten soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä, sääntelyviranomaisia ja elimiä.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden, sääntelyviranomaisten ja elinten tehtäviensä yhteydessä saamaa luottamuksellista tietoa ei saa paljastaa muulle henkilölle tai viranomaiselle, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisen oikeuden, tämän asetuksen muiden säännösten tai muun asiaan liittyvän unionin lainsäädännön soveltamista niiden soveltamisalaan kuuluviin tapauksiin.
4. Tämän asetuksen nojalla luottamuksellisia tietoja saavilla sääntelyviranomaisilla, elimillä ja henkilöillä on oikeus käyttää saamiaan tietoja ainoastaan tämän asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisen tai unionin lainsäädännön soveltamista sen soveltamisalaan kuuluviin tapauksiin.

II OSASTO

SIIRTOVERKKOON LIITETTYJEN KULUTUSLAITOSTEN, SIIRTOVERKKOON TEHTYJEN JAKELUVERKKO-LIITYNTÖJEN JA JAKELUVERKKOJEN VERKKOON LIITTÄMINEN

1 LUKU

Yleiset vaatimukset

12 artikla

Yleiset taajuusvaatimukset

1. Siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen ja jakeluverkkojen on pystyttävä pysymään liitettynä verkkoon ja toimimaan liitteessä I esitetyillä taajuusalueilla ja käyttöaikoja noudattaen.
2. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja tai jakeluverkonhaltija voi sopia paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa laajemmista taajuusalueista tai pidemmistä vähimmäiskäyttöajoista. Jos laajemmat taajuusalueet ja pidemmät vähimmäiskäyttöajat ovat teknisesti mahdollisia, siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja tai jakeluverkonhaltija ei saa perusteettomasti kieltäytyä hyväksymästä niitä.

13 artikla

Yleiset jännitevaatimukset

1. Siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen ja siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen on pystyttävä liitettynä verkkoon ja pystyttävä toimimaan liitteessä II esitetyillä jännitealueilla ja käyttöaikoja noudattaen.
2. Jakeluverkkojen laitteet, jotka on liitetty jakeluverkkoon samalla jännitteellä kuin siirtoverkon liittymispisteen jännite, on pystyttävä liitettynä verkkoon ja pystyttävä toimimaan liitteessä II esitetyillä jännitealueilla ja käyttöaikoja noudattaen.

3. Liittymispisteen jännitealue esitetään suhteellisarvon (pu) 1 viitejännitteeseen suhteutettuna liittymispisteen jännitteenä. Todetaan, että 400 kV:n verkkojännitetasolla (johon viitataan vaihtoehtoisesti 380 kV:n tasona) suhteellisarvon 1 pu viitejännite on 400 kV, kun taas muilla verkkojännitetasoilla suhteellisarvon 1 pu viitejännite voi olla erilainen saman synkronialueen verkonhaltijoilla.
4. Kun pu-arvojen perusjännite on 300–400 kV, Espanjan siirtoverkonhaltija voi vaatia, että siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen ja siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen on pysyttävä liitettyinä verkkoon jännitealueella 1,05 pu – 1,0875 pu rajoittamattoman ajan.
5. Kun pu-arvojen perusjännite on 400 kV, Baltian maiden synkronialueen paikalliset siirtoverkonhaltijat voivat vaatia, että siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen ja siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen on pysyttävä liitettyinä 400 kV:n verkkoon jännitealueilla ja käyttöaikoina, joita sovelletaan Manner-Euroopan synkronialueella.
6. Jos paikallinen siirtoverkonhaltija sitä edellyttää, siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliityntöjen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon on pystyttävä kytkeytymään automaattisesti irti sähköverkosta tietyillä jännitetasoilla. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai jakeluverkonhaltijan on sovittava automaattista irtikytkentymistä koskevista ehdoista ja asetuksista.
7. Sellaisten siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen osalta, joiden liittymispisteen jännite on alle 110 kV, paikallisen siirtoverkonhaltijan on määritettävä se liittymispisteen jännitealue, jolla kyseiseen siirtoverkkoon liitetty jakeluverkot on suunniteltava toimimaan. Jakeluverkonhaltijat suunnittelevat sähköverkkonsa laitteet vastaamaan siirtoverkon liityntäpisteen jännitetasoa siten, että ne soveltuvat käytettäväksi kyseisellä jännitealueella.

14 artikla

Oikosulkukestoisuutta koskevat vaatimukset

1. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on siirtoverkkonsa elementtien oikosulkukestoisuuden perusteella määritettävä liittymispisteen suurin oikosulkuvirta, joka siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon on pystyttävä kestäämään
2. Paikallinen siirtoverkonhaltija toimittaa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajalle tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijalle arvion odotettavissa olevasta pienimmästä ja suurimmasta oikosulkuvirrasta verkkoekvivalentina esitettyinä.
3. Odottamattoman tapahtuman jälkeen paikallisen siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava asianomaiselle siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajalle tai jakeluverkon haltijalle mahdollisimman pian ja viimeistään viikon kuluttua tapahtumasta niistä muutoksista, jotka ylittävät suurimman oikosulkuvirran kynnyksarvon, joka asianomaisen siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon on pystyttävä kestäämään, saatuaan asiasta ehdotuksen paikalliselta siirtoverkonhaltijalta 1 kohdan mukaisesti.
4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetun kynnyksarvon määrittää siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja laitokselleen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija verkolleen.
5. Ennen suunniteltua tapahtumaa paikallisen siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava asianomaiselle siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajalle tai jakeluverkon haltijalle mahdollisimman pian ja viimeistään viikkoa ennen tapahtumaa niistä muutoksista, jotka ylittävät suurimman oikosulkuvirran kynnyksarvon, joka asianomaisen siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon on pystyttävä kestäämään, saatuaan asiasta ehdotuksen paikalliselta siirtoverkonhaltijalta 1 kohdan mukaisesti.
6. Edellä 5 kohdassa tarkoitetun kynnyksarvon määrittää siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja laitokselleen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija verkolleen.

7. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on pyydettävä siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajalta tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijalta tietoja kyseisen kulutuslaitoksen ja verkon tuottamasta oikosulkuvirrasta. Minimissään verkosta tulee esittää ja toimittaa nolla-, myötä- ja vastaverkon kuvaus.

8. Odottamattoman tapahtuman jälkeen siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai jakeluverkon haltijan on ilmoitettava mahdollisimman pian ja viimeistään viikon kuluttua tapahtumasta paikalliselle siirtoverkonhaltijalle muutoksista, jotka ylittävät tämän asettaman oikosulkuvirran raja-arvon.

9. Ennen suunniteltua tapahtumaa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on ilmoitettava mahdollisimman pian ja viimeistään viikkoa ennen tapahtumaa paikalliselle siirtoverkonhaltijalle muutoksista, jotka ylittävät tämän asettaman oikosulkuvirran raja-arvon.

15 artikla

Loistehoa koskevat vaatimukset

1. Siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten ja siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen on pystyttävä säilyttämään pysyvän tilan toimintavalmiutensa liittymispisteessään sillä loistehon alueella, jonka paikallinen siirtoverkonhaltija on määrittänyt, seuraavien ehtojen mukaisesti:

a) siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten osalta paikallisen siirtoverkonhaltijan loistehon ottamiseksi ja syöttämiseksi määrittämä tosiasiallinen loistehoalue saa olla enintään 48 prosenttia suurimmasta ottotehosta tai suurimmasta syöttötehosta (0,9:n tehokerroin loistehon ottoa tai syöttöä varten), paitsi tilanteissa, joissa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja on osoittanut ja paikallinen siirtoverkonhaltija hyväksynyt joko tekniset tai taloudelliset siirtoverkkoon liitetuille kulutuslaitoksille saatavat järjestelmähyödyt;

b) siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen osalta paikallisen siirtoverkonhaltijan loistehon ottoa ja syöttöä varten määrittämä tosiasiallinen loistehoalue ei saa olla suurempi kuin seuraavassa ilmoitetut arvot:

i) 48 prosenttia (eli 0,9:n tehokerroin) suurimmasta ottotehosta tai suurimmasta syöttötehosta loistehon ottotilanteessa (kulutus); ja

ii) 48 prosenttia (eli 0,9:n tehokerroin) suurimmasta ottotehosta tai suurimmasta syöttötehosta loistehon syöttötilanteessa (tuotanto);

paitsi jos paikallinen siirtoverkonhaltija ja siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija ovat yhteisellä analyysillä todentaneet joko tekniset tai taloudelliset järjestelmähyödyt:

c) paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on sovittava analyysin laajuudesta; analyysissä on käsiteltävä mahdollisia ratkaisuja ja määritettävä optimaalinen ratkaisu loistehon vaihtoa varten mainittujen verkkojen välillä ottamalla riittävästi huomioon verkkojen ominaispiirteet, tehonvaihtelu, kaksisuuntaiset sähkövirrat ja jakeluverkon loistehokapasiteetti;

d) paikallinen siirtoverkonhaltija voi päättää käyttää jotakin muuta mittayksikköä kuin tehokerrointa määrittääkseen vastaavat loistehoalueet;

e) loistehoaluetta koskevan vaatimuksen mukaisia arvoja sovelletaan liittymispisteessä;

f) e alakohdasta poiketen, jos sähköntuotantomoduulilla ja kulutuslaitoksella on yhteinen liittymispiste, vastaavia vaatimuksia noudatetaan asiaa koskevilla sopimuksissa tai kansallisessa lainsäädännössä määritellyssä liittymispisteessä.

2. Paikallinen siirtoverkonhaltija voi vaatia, että siirtoverkkoon liitetystä jakeluverkosta ei siirry liittymispisteessä loistehoa (1 pu:n viitejännitteellä) siirtoverkkoon, kun pätoeho on alle 25 prosenttia liittymispisteen kautta otettavasta maksimitehosta. Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa vaatia paikallista siirtoverkonhaltijaa perustelevaan pyyntönsä siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan kanssa tehdyllä yhteisellä analyysillä. Jos tämä vaatimus ei ole perusteltavissa yhteisellä analyysillä, paikallinen siirtoverkonhaltija ja siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija sopivat tarvittavista vaatimuksista yhteisen analyysin tulosten perusteella.

3. Rajoittamatta 1 kohdan b alakohdan vaatimusten soveltamista paikallinen siirtoverkonhaltija voi vaatia siirtoverkkoon liitetystä jakeluverkosta loistehon siirron aktiivista säätämistä liittymispisteessä, mistä on hyötyä koko sähköjärjestelmän kannalta. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on sovittava tämän seurannan toteuttamismenetelmästä, jotta voidaan taata perusteltavissa oleva toimitusvarmuuden taso kummallekin osapuolelle. Perusteluihin on kuuluttava etenemissuunnitelma, jossa esitetään vaatimuksen noudattamisen edellytyksenä olevat eri vaiheet ja niiden aikataulu.

4. Edellä olevan 3 kohdan mukaisesti siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija voi vaatia paikallista siirtoverkonhaltijaa harkitsemaan siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon hyödyntämistä loistehon hallinnassa.

16 artikla

Suojausvaatimukset

1. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on määriteltävä siirtoverkon suojaamiseksi tarvittavat laitteet ja niiden asetukset, ottaen huomioon siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon ominaisuudet. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitettävän kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitettävän jakeluverkon haltijan on sovittava siirtoverkkoon liitettävän kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitettävän jakeluverkon kannalta olennaisista suojausjärjestelmistä ja niiden asetuksista.

2. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon sähköisen suojauksen on oltava etusijalla käyttötoimintaan liittyviin säätöihin nähden, ottaen huomioon järjestelmän käyttövarmuus ja työntekijöiden ja kansalaisten terveys ja turvallisuus.

3. Suojausjärjestelmän laitteet voivat kattaa seuraavat tilanteet:

- a) ulkoinen ja sisäinen oikosulku;
- b) yli- ja alijännite siirtoverkon liittymispisteessä;
- c) yli- ja alitaajuus;
- d) kulutuslaitteen suojaus;
- e) muuntajan suojaus;
- f) varajärjestelmä suojaus- ja kytkinlaitteiden toimintahäiriöitä varten.

4. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on sovittava siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon kannalta olennaisiin suojausjärjestelmiin tehtävistä muutoksista ja kyseisiin suojausjärjestelmiin liittyvistä järjestelyistä.

17 artikla

Säätövaatimukset

1. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on sovittava siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon sellaisista järjestelmistä ja sellaisten erilaisten säätölaitteiden asetuksista, jotka ovat järjestelmän käyttövarmuuden kannalta olennaisia.

2. Sopimuksen on katettava ainakin seuraavat seikat:

- a) (verkkojen) erilliskäyttö;
- b) tehoheilahtelujen vaimentaminen;

- c) häiriöt siirtoverkossa;
- d) varateholähteen automaattinen käyttöönotto ja palaaminen normaaliin toimintatilaan;
- e) automaattinen katkaisijan jälleenkytkentä (yksivaihevikojen tapauksessa).

3. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on sovittava mahdollisista muutoksista siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon sellaisiin järjestelmiin ja sellaisiin erilaisten säätölaitteiden asetuksiin, jotka ovat järjestelmän käyttövarmuuden kannalta olennaisia.

4. Suojauksen ja säädön toimintajärjestyksen osalta siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on järjestettävä siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksensa tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkkonsa suojaus- ja säätölaitteet seuraavan alenevan toimintajärjestyksen mukaisesti:

- a) siirtoverkon suojaus;
- b) siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon suojaus;
- c) taajuuden säätö (pätötehon muuttaminen);
- d) tehon rajoittaminen.

18 artikla

Tiedonvaihto

1. Siirtoverkkoon liitetyt kulutuslaitokset on varustettava paikallisen siirtoverkonhaltijan määrittämien standardien mukaisesti kulutuslaitoksen ja paikallisen siirtoverkonhaltijan välistä tiedonvaihtoa varten. Tiedonvaihdossa on käytettävä aikaleimatoimintoa. Paikallinen siirtoverkonhaltija asettaa standardit julkisesti saataville.

2. Siirtoverkkoon liitettävä jakeluverkko on varustettava paikallisen siirtoverkonhaltijan määrittämien standardien mukaisesti siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon ja paikallisen siirtoverkonhaltijan välistä tiedonvaihtoa varten. Tiedonvaihdossa on käytettävä aikaleimatoimintoa. Paikallinen siirtoverkonhaltija asettaa standardit julkisesti saataville.

3. Paikallinen siirtoverkonhaltija määrittelee tiedonvaihtoa koskevat standardit. Paikallinen siirtoverkonhaltija asettaa vaadittujen tietojen yksityiskohtaiset luettelot julkisesti saataville.

19 artikla

Kuormien irtikytkentä ja jälleenkytkentä

1. Kaikkien siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten ja siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen on täytettävä seuraavat vaatimukset, jotka koskevat alitaajuudella tapahtuvaa kuormien automaattista irtikytkentää koskevia toimintavalmiuksia:

- a) kunkin siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan ja, jos paikallinen siirtoverkonhaltija niin määrää, kunkin siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan on varmistettava, että kyseisiin valmiuksiin kuuluu niiden kuormien määrätyn osan alitaajuudesta tapahtuva automaattinen irtikytkentä. Paikallinen siirtoverkonhaltija voi määrittää irtikytkentymisen laukaisevan tekijän, joka perustuu alitaajuuden ja taajuuden muutosnopeuden yhdistelmään;
- b) alitaajuudella tapahtuvaa kuormien irtikytkentää koskevien toimintavalmiuksien avulla kuormat pitää pystyä kytkemään irti vaihteittain tietyllä toimintataajuusalueella;

- c) alitaajuudella tapahtuvalla kuormien irtikytkennällä on oltava valmius toimia nimellisellä vaihtosähkösytöillä, jonka liittymispisteen verkonhaltija määrittää, ja irtikytkennän on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- i) taajuusalue: vähintään 47–50 Hz, säädettävissä 0,05 Hz:n välein;
  - ii) käyttöaika: enintään 150 ms taajuuden asetusarvon saavuttamisesta;
  - iii) jännitteeseen perustuva esto: toimintavalmiuksien estäminen on oltava mahdollista, jos jännite on 30–90 prosenttia 1 pu:n viitejännitteestä;
  - iv) valmius ilmoittaa pätötehon virtaussuunta irtikytkentäpisteessä;
- d) vaihtosähkösytöillä alitaajuudella tapahtuvalle kuormien irtikytkennän toiminnalle on järjestettävä verkon taajuuden mittauspisteestä, kuten käytettynä 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen toimintavalmiuksien tarjoamiseen, siten, että tämän sytöjännitteen taajuus vastaa verkon taajuutta.
2. Alijännitteestä tapahtuvaa kuormien irtikytkentää koskeviin toimintavalmiuksiin sovelletaan seuraavia vaatimuksia:
- a) paikallinen siirtoverkonhaltija voi yhdessä siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen haltijoiden kanssa määrittää alijännitteestä tapahtuvaa kuormien irtikytkentää koskevat toimintavalmiudet siirtoverkkoon tehdyille jakeluverkkoliittymäkohteille;
  - b) paikallinen siirtoverkonhaltija voi yhdessä siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajien kanssa määrittää alijännitteestä tapahtuvaa kuormien irtikytkentää koskevat toimintavalmiudet siirtoverkkoon liitetyille kulutuslaitoksille;
  - c) paikallisen siirtoverkonhaltijan toteuttaman järjestelmän käyttövarmuutta koskevan arvioinnin perusteella käämikytkimen toiminnan esto ja alijännitteestä tapahtuva kuormien irtikytkentä ovat sitovia vaatimuksia siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen haltijoille;
  - d) jos paikallinen siirtoverkonhaltija päättää asettaa vaatimuksen alijännitteestä tapahtuvan kuormien irtikytkennän toimintavalmiuksille, laitteet käämikytkimen toiminnan estoa ja alijännitteestä tapahtuvaa kuormien irtikytkentää varten asennetaan yhteistoiminnassa paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa;
  - e) alijännitteestä tapahtuvaa kuormien irtikytkentää toteutetaan releiden tai valvomon toimesta;
  - f) alijännitteestä tapahtuvaa kuormien irtikytkentää koskevilla toimintavalmiuksilla on oltava seuraavat ominaisuudet:
    - i) alijännitteestä tapahtuvaa kuormien irtikytkentää koskevilla toimintavalmiuksilla on seurattava jännitettä mittaamalla jännitettä kaikissa kolmessa vaiheessa;
    - ii) releiden toiminnan esto perustuu joko pätötehon tai loistehon virtaussuuntaan.
3. Käämikytkimen toiminnan estoon sovelletaan seuraavia vaatimuksia:
- a) jos paikallinen siirtoverkonhaltija sitä vaatii, jakeluverkon siirtoverkkoon liittävän muuntajan käämikytkimen toiminta on pystyttävä estämään joko automaattisesti tai manuaalisesti;
  - b) paikallisen siirtoverkonhaltijan on määritettävä automaattista käämikytkimen toiminnan estoa koskevat toimintavalmiudet.
4. Kaikkien siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten ja siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen on täytettävä seuraavat vaatimukset, jotka koskevat niiden irtikytkentää tai jälleenkytkentää:
- a) paikallisen siirtoverkonhaltijan on irtikytkentää seuraavaa jälleenkytkentää koskevien valmiuksien osalta määritettävä olosuhteet, joissa siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos tai siirtoverkkoon liitetty jakeluverkko saadaan kytkeä uudelleen siirtoverkkoon. Automaattisten jälleenkytkentäjärjestelmien asentamiselle on oltava paikallisen siirtoverkonhaltijan ennakkohyväksyntä;

- b) siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos tai siirtoverkkoon liitetty jakeluverkko on jälleenkytkemisen yhteydessä pystyttävä tahdistamaan siirtoverkkoon 12 artiklassa vahvistettujen taajuusalueiden mukaisesti. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on sovittava tahdistuslaitteiden asetuksista, kuten jännitteestä, taajuudesta, vaihekulma-alueesta ja jännite- ja taajuuspoikkeamista, ennen kulutuslaitoksen tai jakeluverkon liittämistä sähköverkkoon;
- c) jos paikallinen siirtoverkonhaltija sitä edellyttää, siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos tai siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliityntä on pystyttävä kytkemään irti siirtoverkosta etäohjauksen avulla. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on tarvittaessa määritettävä automaattisen irtikytkentymisen laitteet verkon jälleenkokoamiseksi valmistauduttaessa lohkoKuormitusten kytkentään. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on määritettävä aika, joka tarvitaan etäohjauksen avulla tehtävään irtikytkentään.

20 artikla

Sähkön laatu

Siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten omistajien ja siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen haltijoiden on varmistettava, ettei kulutuslaitosten ja jakeluverkkojen liittäminen sähköverkkoon johda määrätyn tasoiseen verkkojännitteen säröytymiseen tai huojuntaan liittymispisteessä. Säröytymisen taso ei saa ylittää paikallisen siirtoverkonhaltijan niille sallimaa tasoa. Siirtoverkonhaltijoiden on laadittava sähkön laatua koskevat vaatimuksensa viereisten siirtoverkonhaltijoiden vaatimusten kanssa yhtenäisellä tavalla.

21 artikla

Simulointimallit

1. Siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten ja siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen on täytettävä 3 ja 4 kohdissa vahvistetut vaatimukset, jotka koskevat simulointimalleja tai vastaavia tietoja.
2. Kukin paikallinen siirtoverkonhaltija voi vaatia simulointimalleja tai vastaavia tietoja, joista käy ilmi siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon tai molempien käyttäytyminen pysyvissä ja dynaamisissa tiloissa.
3. Kukin paikallinen siirtoverkonhaltija määrittää kyseisten simulointimallien tai vastaavien tietojen sisällön ja muodon. Sisältöä ja muotoa koskevat vaatimukset ovat seuraavat:
  - a) pysyvät ja dynaamiset tilat, 50 Hz:n taajuuskomponentti mukaan luettuna;
  - b) sähkömagneettisten muutosilmiöiden simuloinnit liittymispisteessä;
  - c) rakenne ja lohkoKaaviot.
4. Edellä 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun simulointimallin tai sitä vastaavien tietojen on dynamiikkasimulointeja varten sisällettävä seuraavat osamallit tai vastaavat tiedot:
  - a) tehonsäätö;
  - b) jänniteensäätö;
  - c) siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen ja siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon suojauksen mallit;
  - d) erilaiset kuormien tyypit eli kuorman sähkötekniset ominaisuudet; ja
  - e) suuntaajamallit.
5. Kunkin liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan on määritettävä suorituskykyvaatimukset siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten tai siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen tai molempien tallenteille voidakseen verrata mallien tuloksia näihin tallenteisiin.

2 LUKU

Käyttöönottoilmoitusmenettely

22 artikla

Yleiset säännökset

1. Uusia siirtoverkkoon liitettyjä kulutuslaitoksia, uusia siirtoverkkoon tehtyjä jakeluverkkoliityntöjä ja uusia siirtoverkkoon liitettyjä jakeluverkkoja koskeva käyttöönottoilmoitusmenettely sisältää seuraavat:

- a) kytkentäilmoitus;
- b) väliaikainen käyttöönottoilmoitus;
- c) lopullinen käyttöönottoilmoitus.

2. Kunkin siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan, joihin sovelletaan yhtä tai useampaa II osaston vaatimuksista, on osoitettava paikalliselle siirtoverkonhaltijalle, että se noudattaa tämän asetuksen II osaston vaatimuksia, saattamalla menestyksekkäästi loppuun kunkin siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, kunkin siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliityntän ja kunkin siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon liittämistä koskevan 23–26 artiklassa kuvaillun käyttöönottoilmoitusmenettelyn.

3. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on selvennettävä ja julkaistava muut käyttöönottoilmoitusmenettelyn yksityiskohdat.

23 artikla

KytKentäilmoitus

1. KytKentäilmoitus antaa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajalle tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijalle oikeuden kytkeä sähkö sisäiseen sähköverkkoonsa ja apulaitteisiin liittymispisteelle määriteltyä verkkoliitintä käyttäen.

2. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on annettava kytkentäilmoitus, kun valmistelut on saatettu päätökseen, mukaan lukien liittymispisteen kannalta merkityksellisiä suojaus- ja säätöasetuksia koskeva sopimus paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan välillä.

24 artikla

Väliaikainen käyttöönottoilmoitus

1. Väliaikainen käyttöönottoilmoitus antaa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajalle tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijalle oikeuden käyttää siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitosta, siirtoverkkoon tehtyä jakeluverkkoliityntää tai siirtoverkkoon liitettyä jakeluverkkoa rajoitetun ajan verkkoliitintä käyttäen.

2. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on annettava väliaikainen käyttöönottoilmoitus, kun tässä artiklassa edellytetty tietojen ja tutkimusten arviointiprosessi on saatettu päätökseen.

3. Tietojen ja tutkimusten arvioinnin osalta paikallisella siirtoverkonhaltijalla on oikeus pyytää, että siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija toimittaa seuraavat asiat:

- a) yksityiskohtaisesti eritelty vaatimustenmukaisuusilmoitus;
- b) paikallisen siirtoverkonhaltijan määrittelemät siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittynnän tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon yksityiskohtaiset tekniset tiedot, joilla on merkitystä verkkoliittännän kannalta;
- c) valtuutetun todentajan siirtoverkkoon liitetuille kulutuslaitoksille, siirtoverkkoon tehdyille jakeluverkkoliittynöille ja siirtoverkkoon liitetuille jakeluverkoille antamat laitetodistukset, kun niitä käytetään näyttönä vaatimustenmukaisuudesta;
- d) 21 artiklassa määritellyt ja siirtoverkonhaltijan vaatimat simulointimallit;
- e) tutkimukset, joista käy ilmi odotettu pysyvän tilan ja dynaaminen suorituskyky 43, 46 ja 47 artiklassa vaaditulla tavalla;
- f) tiedot suunnitellusta käytännön menetelmästä vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvien kokeiden toteuttamiseksi IV osaston 2 luvun mukaisesti.

4. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija voi säilyttää väliaikaisen käyttöönottoilmoituksen antaman aseman enintään 24 kuukautta. Paikallisella siirtoverkonhaltijalla on oikeus määritellä väliaikaiselle käyttöönottoilmoitukselle lyhyempi voimassaoloaika. Väliaikaisen käyttöönottoilmoituksen voimassaoloa voidaan jatkaa ainoastaan, jos siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija on edistynyt merkittävästi täydellisen vaatimustenmukaisuuden saavuttamisessa. Vielä ratkaisematta olevat seikat on yksilöitävä selvästi jatkoaikaa pyydettyä.

5. Aikaa, jona siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija voi säilyttää väliaikaisen käyttöönottoilmoituksen antaman aseman, voidaan jatkaa 4 kohdassa määritellystä ajasta, jos paikalliselle siirtoverkonhaltijalle esitetään poikkeuspyyntö ennen mainitun ajan päättymistä 50 artiklassa säädetyn poikkeusmenettelyn mukaisesti.

25 artikla

Lopullinen käyttöönottoilmoitus

1. Lopullinen käyttöönottoilmoitus antaa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajalle tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijalle oikeuden käyttää siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitosta, siirtoverkkoon tehtyä jakeluverkkoliittynyttä tai siirtoverkkoon liitettyä jakeluverkkoa verkkoliittäntää käyttäen.

2. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on annettava lopullinen käyttöönottoilmoitus sen jälkeen, kun kaikki väliaikaisen käyttöönottoilmoituksen antamaa asemaa varten yksilöidyt vaatimustenvastaisuudet on poistettu ja kun tässä artiklassa edellytetyt tietojen ja tutkimusten arviointiprosessi on saatettu päätökseen.

3. Tietojen ja tutkimusten arviointia varten siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on toimitettava paikalliselle siirtoverkonhaltijalle seuraavat asiat:

- a) yksityiskohtaisesti eritelty vaatimustenmukaisuusilmoitus; ja
- b) 24 artiklan 3 kohdan b, d ja e alakohdassa tarkoitettujen sovellettavien teknisten tietojen, simulointimallien ja tutkimusten päivitykset, mukaan lukien todellisten mitattujen arvojen käyttö testauksen aikana.
4. Jos lopullisen käyttöönottoilmoituksen antamisen yhteydessä havaitaan vaatimustenvastaisuus, vaatimuksista voidaan myöntää poikkeus paikalliselle siirtoverkonhaltijalle esitetystä pyynnöstä V osaston 2 luvussa kuvaillun poikkeusmenettelyn mukaisesti. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on annettava lopullinen käyttöönottoilmoitus, jos siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos, siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliittynyttä tai siirtoverkkoon liitetty jakeluverkko on poikkeuksen ehtojen mukainen.

Jos poikkeuspyyntö evätään, paikallisella siirtoverkonhaltijalla on oikeus kieltäytyä hyväksymästä siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittynnän tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon käyttö siihen saakka, kunnes kulutuslaitoksen omistaja tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija ja paikallinen siirtoverkonhaltija ratkaisevat vaatimustenvastaisuuden ja paikallinen siirtoverkonhaltija katsoo, että siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos, siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliittynyttä tai siirtoverkkoon liitetty jakeluverkko on tämän asetuksen vaatimusten mukainen.

Jos siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija ja paikallinen siirtoverkonhaltija eivät ratkaise vaatimustenvastaisuutta kohtuullisessa ajassa, ja joka tapauksessa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua poikkeuspyynnön epäämistä koskevasta ilmoituksesta, kumpikin osapuoli voi antaa asian sääntelyviranomaisen ratkaistavaksi.

26 artikla

Rajoitettu käyttöönottoilmoitus

1. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitosten omistajien tai siirtoverkkoon liitettyjen jakeluverkkojen haltijoiden, joille on annettu lopullinen käyttöönottoilmoitus, on välittömästi tai viimeistään 24 kuluttua käyttöhäiriöstä ilmoitettava paikalliselle siirtoverkonhaltijalle seuraavista olosuhteista:

- a) laitoksella toteutetaan tilapäisesti merkittäviä muutoksia tai sen suorituskyky on tilapäisesti heikentynyt; tai
- b) laitevika, joka johtaa joidenkin merkityksellisten vaatimusten noudattamatta jättämiseen.

Muutosten luonteesta riippuen siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan kanssa voidaan sopia pidennetystä ilmoittamisajasta.

2. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on haettava paikalliselta siirtoverkonhaltijalta rajoitettua käyttöönottoilmoitusta, jos siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistaja tai siirtoverkkoon liitetty jakeluverkonhaltija odottaa, että 1 kohdassa kuvatut olosuhteet jatkuvat yli kolme kuukautta.

3. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on annettava rajoitettu käyttöönottoilmoitus, johon on sisällyttävä seuraavat selkeästi yksilöidyt tiedot:

- a) ratkaisemattomat asiat, jotka oikeuttavat rajoitetun käyttöönottoilmoituksen antamisen;
- b) odotettuun ratkaisuun liittyvät vastuut ja määräajat; ja
- c) voimassaoloaika, joka saa olla enintään 12 kuukautta. Myönnetty ensimmäinen voimassaoloaika voi olla lyhyempi ja sitä voidaan jatkaa, jos paikalliselle siirtoverkonhaltijalle esitetään sitä tyydyttävät todisteet siitä, että täydellisen vaatimustenmukaisuuden saavuttamisessa on edistytty merkittävästi.

4. Lopullisen käyttöönottoilmoituksen voimassaolo on keskeytettävä rajoitetun käyttöönottoilmoituksen voimassaoloajaksi niiden kohtien osalta, joita varten rajoitettu käyttöönottoilmoitus on annettu.

5. Rajoitetun käyttöönottoilmoituksen voimassaoloaika voidaan jatkaa edelleen, jos paikalliselle siirtoverkonhaltijalle esitetään poikkeuspyyntö ennen mainitun ajan päättymistä V osaston 2 luvussa kuvailun poikkeusmenettelyn mukaisesti.

6. Paikallisella siirtoverkonhaltijalla on oikeus kieltäytyä hyväksymästä siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitynnän tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon käyttö rajoitetun käyttöönottoilmoituksen voimassaolon päätyttyä. Tällaisessa tapauksessa lopullinen käyttöönottoilmoitus ei ole enää voimassa.

7. Jos paikallinen siirtoverkonhaltija ei jatka rajoitetun käyttöönottoilmoituksen voimassaoloa 5 kohdan mukaisesti tai jos se kieltäytyy hyväksymästä siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitynnän tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon käytön rajoitetun käyttöönottoilmoituksen voimassaolon päätyttyä 6 kohdan mukaisesti, kulutuslaitoksen omistaja tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltija voi antaa asian sääntelyviranomaisen päätettäväksi kuuden kuukauden kuluessa paikallisen siirtoverkonhaltijan päätöksen ilmoittamisesta.

III OSASTO

KULUTUSYKSIKÖIDEN, JOITA KULUTUSLAITOS TAI SULJETTU JAKELUVERKKO KÄYTTÄÄ KYSYNTÄJOUSTOPALVELUJEN TARJOAMISEEN VERKONHALTIJOILLE, VERKKOON LIITTÄMINEN

1 LUKU

Yleiset vaatimukset

27 artikla

Yleiset säännökset

1. Verkonhaltijoille tarjotut kysyntäjoustopalvelut on jaoteltava seuraaviin luokkiin:

a) etäohjattavat:

- i) pätehon säätöön käytetty kulutuksen jousto;
- ii) loistehon säätöön käytetty kulutuksen jousto;
- iii) siirtorajoitusten hallintaan käytetty kulutuksen jousto;

b) itseohjautuvat:

- i) järjestelmän taajuuden säätöön käytetty kulutuksen jousto;
- ii) erittäin nopeaan pätehon säätöön käytetty kulutuksen jousto.

2. Kulutuslaitokset ja suljetut jakeluverkot voivat tarjota kysyntäjoustopalveluja liittymispisteen verkkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille. Kysyntäjoustopalveluihin voi kuulua kulutuksen lisääminen tai vähentäminen, joko yhdessä tai erikseen.

3. Edellä 1 kohdassa esitetty luokittelu ei ole täydellinen, ja tämän asetuksen hyväksyminen ei estä luokittelun laajentamista. Tätä asetusta ei sovelleta muille tahoille kuin liittymispisteen verkkonhaltijoille tai paikallisille siirtoverkonhaltijoille tarjottuihin kysyntäjoustopalveluihin.

28 artikla

Kulutussyksiköitä, jotka tarjoavat pätehon säätöön, loistehon säätöön ja siirtorajoitusten hallintaan käytettävää kulutuksen joustoa, koskevat erityissäännökset

1. Kulutuslaitokset ja suljetut jakelujärjestelmät voivat tarjota liittymispisteen verkkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille kulutuksen joustoa pätehon säätöä, loistehon säätöä tai siirtorajoitusten hallintaa varten.

2. Kulutussyksiköiden, jotka tarjoavat pätehon säätöön, loistehon säätöön tai siirtorajoitusten hallintaan käytettävää kulutuksen joustoa joko yksittäin tai, jos ne eivät kuulu siirtoverkkoon liitettyyn kulutuslaitokseen, yhteisesti osana kolmannen osapuolen yhteenkokoamaa kysyntää, on

a) pystyttävä toimimaan 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla taajuusalueilla ja 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu laajennetulla taajuusalueella;

- b) pystyttävä toimimaan 13 artiklassa tarkoitetuilla jännitealueilla, jos ne on liitetty vähintään 110 kV:n verkkoon;
- c) pystyttävä toimimaan liittymispisteen verkonhaltijan määrittämällä normaalilla toimintajännitealueella verkon liittymispisteessä, jos ne on liitetty alle 110 kV:n verkkoon. Tämän jännitealueen on oltava voimassa olevien standardien mukainen, ja ennen kuin se voidaan hyväksyä 6 artiklan mukaisesti, siitä on kuultava asianomaisia sidosryhmiä 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
- d) pystyttävä säätämään verkosta otettua sähkön kulutusta paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa suoraan tai välillisesti kolmannen osapuolen kautta tehdyn sopimuksen mukaisesti;
- e) oltava valmiina ottamaan vastaan ohjeita liittymispisteen verkonhaltijalta tai paikalliselta siirtoverkonhaltijalta, joko suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen kautta, kulutuksensa muuttamisesta ja tarvittavien tietojen siirtämisestä. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on julkaistava tämän tiedonsiirron mahdollistamiseksi hyväksytyt tekniset spesifikaatiot. Näistä spesifikaatioista on alle 110 kV:n verkkoon liitettyjen kulutusyksiköiden osalta kuultava asianomaisia sidosryhmiä 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ennen kuin ne voidaan hyväksyä 6 artiklan mukaisesti;
- f) pystyttävä säätämään sähkönkulutustaan liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan määräämän ajanjakson aikana. Näistä spesifikaatioista on alle 110 kV:n verkkoon liitettyjen kulutusyksiköiden osalta kuultava asianomaisia sidosryhmiä 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ennen kuin ne voidaan hyväksyä 6 artiklan mukaisesti;
- g) pystyttävä noudattamaan täydellisesti liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan antamaa ohjetta, joka koskee niiden sähkönkulutuksen muuttamista suojausten sallimaan rajaan saakka, tai keskeyttämään ohjeen täytäntöönpanoa, paitsi jos käytössä on sopimuksen mukainen menetelmä, josta on sovittu liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa ja joka koskee niiden osuuden korvaamista (mukaan luettuina kolmannen osapuolen yhdistämä kulutuslaitosten osuus);
- h) sähkönkulutuksen muuttamisen jälkeen ja pyydetyn muutoksen kestoajaksi, muutettava ainoastaan suojausten sallimissa rajoissa palvelun tarjoamiseen käytettävää kulutusta liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan sitä pyytäessä, paitsi jos käytössä on sopimuksen mukainen menetelmä, josta on sovittu liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa ja joka koskee niiden osuuden korvaamista (mukaan luettuina kolmannen osapuolen yhdistämä kulutuslaitosten osuus). Sähkönkulutuksen muuttamista koskevilla ohjeilla voi olla välittömiä tai viivästyneitä vaikutuksia;
- i) ilmoitettava liittymispisteen verkonhaltijalle tai paikalliselle siirtoverkonhaltijalle kysyntäjoustokapasiteetin muutoksista. Liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan on määriteltävä ilmoittamisessa noudatettavat menettelyt;
- j) sallittava kulutuksensa osan muuttaminen liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan ohjeen mukaisesti, kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakeluverkon haltijan kanssa sovituisissa rajoissa ja kulutusyksikön asetusten mukaisesti, jos liittymispisteen verkonhaltija tai paikallinen siirtoverkonhaltija pyytää sähkönkulutuksen muuttamista, joko suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen kautta;
- k) pystyttävä pysymään kytkettyinä verkkoon taajuuden muutosnopeuden pysyessä alle paikallisen siirtoverkonhaltijan määrittämän arvon. Taajuuden muutosnopeuden arvon on tämän osalta perustuttava 500 ms:n ajalta mitattuun arvoon. Näistä spesifikaatioista on alle 110 kV:n verkkoon liitettyjen kulutusyksiköiden osalta kuultava asianomaisia sidosryhmiä 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ennen kuin ne voidaan hyväksyä 6 artiklan mukaisesti;
- l) siinä tapauksessa, että sähkönkulutuksen muutosta hallitaan taajuuden- tai jännitteen säädöllä tai molemmilla ja liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan lähettämän ennakkovaroituksen perusteella, oltava varustettu vastaanottamaan, joko suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen kautta, ohjeita liittymispisteen verkonhaltijalta tai paikalliselta siirtoverkonhaltijalta, mittaamaan taajuus- tai jännitearvoja tai molempia ja katkaisemaan kulutus, ja niiden on myös oltava varustettu tiedonsiirtoa varten. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on määriteltävä ja julkaistava tämän tiedonsiirron mahdollistamiseksi hyväksytyt tekniset spesifikaatiot. Näistä spesifikaatioista on alle 110 kV:n verkkoon liitettyjen kulutusyksiköiden osalta kuultava asianomaisia sidosryhmiä 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ennen kuin ne voidaan hyväksyä 6 artiklan mukaisesti.

3. Staattisten kompensattoreiden irtikytkennän tai jälleenkytkennän avulla tehtävän jännitteensäädön osalta kunkin siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon liitetyn suljetun jakeluverkon on pystyttävä kytkemään tai irtikytkemään staattiset kompensattorit suoraan tai epäsuorasti, joko yksittäin tai yhdessä osana kolmannen osapuolen yhteenkokoamaa kysyntää, vastauksena paikallisen siirtoverkonhaltijan lähettämään ohjeeseen tai paikallisen siirtoverkonhaltijan ja kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakeluverkon haltijan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti.

29 artikla

Kulutusyksiköitä, jotka tarjoavat järjestelmän taajuuden säätöön käytettyä kulutuksen joustoa, koskevat erityissäännökset

1. Kulutuslaitokset ja suljetut jakeluverkot voivat tarjota verkon taajuuden säätöön käytettyä kulutuksen joustoa liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille.
2. Kulutusyksiköiden, jotka tarjoavat verkon taajuuden säätöön käytettyä kulutuksen joustoa, on joko yksittäin tai, jos ne eivät kuulu siirtoverkkoon liitettyyn kulutuslaitokseen, yhdessä osana kolmannen osapuolen yhteenkokoamaa kysyntää
  - a) pystyttävä toimimaan 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla taajuusalueilla ja 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla laajennetulla taajuusalueella;
  - b) pystyttävä toimimaan 13 artiklassa tarkoitetuilla jännitealueilla, jos ne on liitetty vähintään 110 kV:n verkkoon;
  - c) pystyttävä toimimaan liittymispisteen verkonhaltijan määrittämällä normaalilla toimintajännitealueella verkon liittymispisteessä, jos ne on liitetty alle 110 kV:n verkkoon. Tämän jännitealueen on oltava voimassa olevien standardien mukainen, ja ennen kuin se voidaan hyväksyä 6 artiklan mukaisesti, siitä on kuultava asianomaisia sidosryhmiä 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
  - d) oltava varustettu säätöjärjestelmällä, joka ei reagoi 50,00 Hz:n nimellistaajuutta ympäröivällä kuolleella alueella, jonka suuruuden paikallinen siirtoverkonhaltija määrittelee yhteistoiminnassa synkronialueen siirtoverkonhaltijoiden kanssa. Näistä spesifikaatioista on alle 110 kV:n verkkoon liitettyjen kulutusyksiköiden osalta kuultava asianomaisia sidosryhmiä 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ennen kuin ne voidaan hyväksyä 6 artiklan mukaisesti;
  - e) pystyttävä 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettulle kuolleen alueen taajuudelle palattaessa odottamaan korkeintaan viisi minuuttia ennen normaalin toiminnan aloittamista.

Paikallisen siirtoverkonhaltijan on yhteistoiminnassa synkronialueen siirtoverkonhaltijoiden kanssa määritettävä suurin 50,00 Hz:n nimellisarvosta sallittu taajuuspoikkeama, johon pitää reagoida. Näistä spesifikaatioista on alle 110 kV:n verkkoon liitettyjen kulutusyksiköiden osalta kuultava asianomaisia sidosryhmiä 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ennen kuin ne voidaan hyväksyä 6 artiklan mukaisesti.

Kulutusta lisätään, kun verkon taajuus on yli nimellisarvon (50,00 Hz) kuolleen alueen, ja vähennetään, kun taajuus on alle sen;

- f) oltava varustettu säätölaitteella, joka mittaa, mikä verkon taajuus on kullakin hetkellä. Mittauksia on tehtävä vähintään 0,2 sekunnin välein;
- g) pystyttävä havaitsemaan 0,01 Hz:n muutos verkon taajuudessa voidakseen vastata siihen lineaarisella vasteella, kun on kyse järjestelmän taajuuden säätöön käytetyn kulutuksen jouston herkkyydestä, taajuuden mittaamisen tarkkuudesta ja sitä seuraavasta kulutuksen muuttamisesta. Kulutusyksikön on pystyttävä havaitsemaan nopeasti muutokset verkon taajuudessa ja vastaamaan niihin. Tätä koskevat vaatimukset määrittää paikallinen siirtoverkonhaltija yhteistoiminnassa synkronialueen siirtoverkonhaltijoiden kanssa. Taajuuden pysyvän tilan mittauksissa sallitaan enintään 0,05 Hz:n poikkeamat.

30 artikla

Kulutusyksiköitä, jotka tarjoavat erittäin nopeaan pätoehon säätöön käytettyä kulutuksen joustoa, koskevat erityissäännökset

1. Paikallinen siirtoverkonhaltija voi yhteistoiminnassa liittymispisteen verkonhaltijan kanssa sopia kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakeluverkon haltijan kanssa (myös esim. kolmannen osapuolen välityksellä) erittäin nopeaan pätoehon säätöön käytetyn kulutuksen jouston toimittamista koskevan sopimuksen tekemisestä.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu sopimus tehdään, siinä on määritettävä
  - a) pätötehon muutos, joka koskee esimerkiksi taajuuden muutosnopeutta kyseessä olevalle osalle kulutusta;
  - b) kyseisen säätöjärjestelmän toimintaperiaate ja siihen liittyvät suorituskykyparametrit;
  - c) erittäin nopean pätötehon säädön vasteen viive, joka saa olla enintään 2 sekuntia.

2 LUKU

Käyttöönottoilmoitusmenettely

31 artikla

Yleiset säännökset

1. Kulutusyksiköiden, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää tarjotakseen kysyntäjoustopalveluja verkonhaltijoille, käyttöönottoilmoitusmenettelyt on eriteltävä kahden seuraavan ryhmän välillä:
  - a) kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvat, enintään 1 000 V:n sähköverkkoon yhdistetyt kulutusyksiköt;
  - b) kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvat, yli 1 000 V:n sähköverkkoon yhdistetyt kulutusyksiköt.
2. Kunkin kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakeluverkon haltijan, joka tarjoaa kulutuksen joustoa liittymispisteen verkonhaltijalle tai paikalliselle siirtoverkonhaltijalle, on vahvistettava liittymispisteen verkonhaltijalle tai paikalliselle siirtoverkonhaltijalle, joko suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen kautta, että se pystyy täyttämään tämän asetuksen III osaston 1 luvussa tarkoitettujen tekniset vaatimukset suunnittelulle ja toiminnalle.
3. Kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakeluverkon haltijan on ilmoitettava, joko suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen kautta, liittymispisteen verkonhaltijalle tai paikalliselle siirtoverkonhaltijalle etukäteen, jos se päättää lakata tarjoamasta kysyntäjoustopalveluja ja/tai poistavansa pysyvästi kyseistä palvelua tarjoavan kulutusyksikön. Nämä tiedot voidaan liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan pyynnöstä koota yhteen.
4. Liittymispisteen verkonhaltijan on selvennettävä ja julkaistava muut käyttöönottoilmoitusmenettelyn yksityiskohdat.

32 artikla

Kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvia, enintään 1 000 V:n sähköverkkoon yhdistettyjä kulutusyksiköitä koskevat menettelyt

1. Kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvaa, enintään 1 000 V:n sähköverkkoon yhdistettyä kulutusyksikköä koskevaan käyttöönottoilmoitusmenettelyyn on sisällyttävä asennusdokumentti.
2. Liittymispisteen verkonhaltija toimittaa asennusdokumentin mallin, jonka sisällöstä on sovittu paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa, joko suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen kautta.
3. Kulutuslaitoksen omistaja tai suljetun jakeluverkon haltija toimittaa asennusdokumentin perusteella tiedot liittymispisteen verkonhaltijalle tai paikalliselle siirtoverkonhaltijalle, joko suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen kautta. Dokumentti on lähetettävä ennen kuin kulutusyksikkö tarjoaa kysyntäjoustokapasiteettia markkinoilla. Asennusdokumentissa vahvistetut vaatimukset on eriteltävä erityyppisten liityntöjen ja eri ryhmiin kuuluvien kysyntäjoustopalvelujen osalta.

4. Seuraavista kulutuksen joustoa tarjoavista kulutusyksiköistä on toimitettava erilliset asennusdokumentit.
5. Liittymispisteen verkonhaltija tai paikallinen siirtoverkonhaltija voi koota yhteen yksittäisten kulutuslaitosten asennusdokumentin tiedot.
6. Asennusdokumentissa on annettava seuraavat tiedot:
  - a) paikka, jossa kulutuksen joustoa tarjoava kulutusyksikkö on liitetty verkkoon;
  - b) kulutuksenjoustolaitteiston mitoitusteho kilowatteina;
  - c) kulutuksenjoustopalvelujen tyyppi;
  - d) kulutusyksikön sertifikaatti ja kysyntäjoustopalvelun kannalta olennainen laitesertifikaatti tai, jos niitä ei ole saatavilla, vastaavat tiedot;
  - e) kulutuslaitoksen omistajan, suljetun jakeluverkon haltijan tai kulutuslaitoksen tai suljetun jakeluverkon kulutusyksiköt yhteenkokoavan kolmannen osapuolen yhteystiedot.

33 artikla

Kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvia, yli 1 000 V:n sähköverkkoon yhdistettyjä kulutusyksiköitä koskevat menettelyt

1. Kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvaa, yli 1 000 V:n sähköverkkoon yhdistettyä kulutusyksikköä koskevaan käyttöönottoilmoitusmenettelyyn on sisällyttävä kulutuksen joustoyksikköä koskeva asiakirja. Liittymispisteen verkonhaltijan on määriteltävä kyseisen asiakirjan sisältö yhteistoiminnassa paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa. Asiakirjaan on kuuluttava vaatimustenmukaisuusilmoitus, joka kulutuslaitosten ja suljettujen jakeluverkkojen osalta sisältää 36 ja 47 artiklassa tarkoitettua tietoa; kyseisissä artikloissa tarkoitettua kulutuslaitosten ja suljettujen jakeluverkkojen vaatimustenmukaisuutta koskevat tiedot voidaan yksinkertaistaa siten, että toimitetaan pelkästään käyttöönottoilmoitus, ja tietojen/vaatimusten määrää voidaan myös supistaa. Kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakelujärjestelmän haltijan on hankittava vaadittu tiedot ja lähetettävä ne liittymispisteen verkonhaltijalle. Seuraavista kulutuksen joustoa tarjoavista kulutusyksiköistä on toimitettava erilliset asiakirjat.
2. Liittymispisteen verkonhaltija antaa kulutuslaitoksen omistajalle tai suljetun jakeluverkon haltijalle lopullisen käyttöönottoilmoituksen mainitun asiakirjan perusteella.

IV OSASTO

VAATIMUSTENMUKAISUUS

1 LUKU

Yleiset säännökset

34 artikla

Kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan ja suljetun jakeluverkon haltijan velvollisuudet

1. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan ja jakeluverkonhaltijan on varmistettava, että niiden siirtoverkkoon liitetyt kulutuslaitokset, siirtoverkkoon tehdyt jakeluverkkoliitynnät tai jakeluverkot täyttävät tässä asetuksessa vahvistetut vaatimukset. Kulutuslaitoksen omistajan tai suljetun jakeluverkon haltijan, joka tarjoaa kysyntäjoustopalveluja liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille, on varmistettava, että kulutusyksikkö täyttää tässä asetuksessa vahvistetut vaatimukset.

2. Jos tämän asetuksen vaatimuksia sovelletaan kulutusyksiköihin, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille, kulutuslaitoksen omistaja tai suljetun jakeluverkon haltija voi antaa osittain tai kokonaan kolmannen osapuolen hoidettavaksi mm. viestinnän liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa tai vaatimustenmukaisuuden osoittavan dokumentaation keräämisen kulutuslaitoksen omistajalta, jakeluverkonhaltijalta tai suljetun jakeluverkon haltijalta.

Kolmansia osapuolia on kohdeltava yksittäisinä käyttäjinä, joilla on oikeus koota asiaankuuluvaa dokumentaatiota ja osoittaa, että niiden yhteenkokoamat kulutuslaitokset tai yhteenkokoamat suljetut jakeluverkot täyttävät tämän asetuksen säännösten vaatimukset. Kulutuslaitokset ja suljetut jakeluverkot, jotka tarjoavat kysyntäjoustopalveluja liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille, voivat toimia yhteisesti kolmansien osapuolten välityksellä.

3. Jos velvollisuudet hoidetaan kolmansien osapuolten välityksellä, kolmansien osapuolten on ilmoitettava liittymispisteen verkonhaltijoille ainoastaan tarjottujen palvelujen kokonaismäärän muutoksista, ottaen huomioon sijaintikohtaiset palvelut.

4. Jos vaatimukset ovat liittymispisteen verkonhaltijan määrittämiä tai paikallisen siirtoverkonhaltijan sähköjärjestelmän toimintaa varten laadittuja, paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa voidaan sopia vaihtoehtoisista testeistä tai testituloksien hyväksymistä koskevista vaatimuksista.

5. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitynnän, jakeluverkon tai kulutusyksikön teknisten valmiuksien suunnitelluista muutoksista, jotka vaikuttaisivat IV osaston 2–4 luvussa säädettyjen vaatimusten noudattamiseen, on ilmoitettava liittymispisteen verkonhaltijalle, suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen välityksellä, ennen muutoksen toteuttamista ja liittymispisteen verkonhaltijan ilmoittaman aikataulun mukaisesti.

6. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitynnän, jakeluverkon tai kulutusyksikön käyttöhäiriöistä tai vioista, jotka vaikuttavat siihen, onko se IV osaston 2–4 luvussa säädettyjen vaatimusten mukainen, on ilmoitettava liittymispisteen verkonhaltijalle suoraan tai epäsuorasti kolmannen osapuolen välityksellä, viipymättä tällaisten tilanteiden jälkeen.

7. Suunnitelluista koeohjelmista ja -menettelyistä, joilla tarkastetaan, onko siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos, siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliityntä, jakeluverkko tai kulutusyksikkö tämän asetuksen vaatimusten mukainen, on ilmoitettava liittymispisteen verkonhaltijalle tämän ilmoittaman aikataulun mukaisesti ennen mainittujen ohjelmien ja menettelyiden käynnistämistä.

8. Liittymispisteen verkonhaltija voi osallistua kyseisiin testeihin ja pitää kirjaa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitynnän, jakeluverkon ja kulutusyksikön suorituskyvystä.

35 artikla

Liittymispisteen verkonhaltijan tehtävät

1. Liittymispisteen verkonhaltijan on arvioitava siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitynnän, jakeluverkon ja kulutusyksikön tämän asetuksen vaatimusten mukaisuutta koko niiden käyttöajan ajan. Kulutuslaitoksen omistajalle, jakeluverkonhaltijalle tai suljetun jakeluverkon haltijalle on ilmoitettava tällaisen arvioinnin tuloksista.

Kulutusyksikön, jota kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen paikallisille siirtoverkonhaltijoille, arvioinnista vastaa paikallinen siirtoverkonhaltija yhteistoiminnassa liittymispisteen verkonhaltijan ja tarvittaessa kysynnän yhteenkokoamiseen osallistuvan kolmannen osapuolen kanssa.

2. Liittymispisteen verkonhaltijalla on oikeus pyytää kulutuslaitoksen omistajaa, jakeluverkonhaltijaa tai suljetun jakeluverkon haltijaa toteuttamaan vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyviä kokeita ja simulointeja toistettavan suunnitelman tai yleissuunnitelman mukaisesti tai sellaisen vian, muutoksen tai laitteen korvaamisen jälkeen, joka voi vaikuttaa siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitynnän, jakeluverkon tai kulutusyksikön tämän asetuksen vaatimusten mukaisuuteen.

Kulutuslaitoksen omistajalle, jakeluverkonhaltijalle tai suljetun jakeluverkon haltijalle on ilmoitettava tällaisten vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvien kokeiden ja simulaatioiden tuloksista.

3. Liittymispisteen verkonhaltijan on asetettava julkisesti saataville luettelo toimitettavista tiedoista ja asiakirjoista sekä vaatimukset, jotka kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan on täytettävä osana vaatimustenmukaisuuden todentamisprosessia. Luettelon on katettava vähintään seuraavat tiedot, asiakirjat ja vaatimukset:

- a) kaikki dokumentaatio ja todistukset, jotka kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan on toimitettava;
- b) siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittynnän, jakeluverkon tai kulutusyksikön yksityiskohtaiset tekniset tiedot, joilla on merkitystä verkkoon liittynnän tai verkon käytön kannalta;
- c) malleja koskevat vaatimukset sähköjärjestelmän pysyvän tilan ja dynaamisten ilmiöiden tutkimista varten;
- d) tutkimusten suorittamiseksi tarvittavien tietojen toimittamisen aikataulu;
- e) kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tekemät tutkimukset, joilla osoitetaan odotettu pysyvän tilan ja dynaaminen suorituskyky 43, 44 ja 45 artiklan vaatimusten mukaisesti;
- f) laitetodistusten rekisteröintiä koskevat ehdot ja menettelyt, mukaan lukien laajuus;
- g) ehdot ja menettelyt sille, kuinka kulutuslaitoksen omistaja, jakeluverkonhaltija tai suljetun jakeluverkon haltija voi käyttää valtuutettujen sertifioijien asianmukaisia laitetodistuksia.

4. Liittymispisteen verkonhaltijan on julkaistava kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan ja liittymispisteen verkonhaltijan vastuiden jakautuminen vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvien kokeiden, simulointien ja seurannan osalta.

5. Liittymispisteen verkonhaltija voi siirtää vaatimustenmukaisuuden seurannan joko kokonaan tai osittain kolmansien osapuolten tehtäväksi. Tällaisissa tapauksissa liittymispisteen verkonhaltijan on edelleen varmistettava 11 artiklan noudattaminen, mukaan lukien salassapitosopimusten tekeminen tehtävien suorittajan kanssa.

6. Jos vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyviä kokeita tai simuloitteja ei voida toteuttaa liittymispisteen verkonhaltijan ja kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan sopimalla tavalla liittymispisteen verkonhaltijaan liittyvistä syistä, liittymispisteen verkonhaltija ei saa perusteettomasti pidättyä antamasta II ja III osastossa tarkoitettua käyttöönottoilmoitusta.

2 LUKU

Vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvät kokeet

36 artikla

Vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyviä kokeita koskevat yhteiset säännökset

1. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittynnän tai kulutusyksikön, joka tarjoaa päätöhdön säätöön, loistehon säätöön tai siirtorajoitusten hallintaan käytettävää kulutuksen joustoa, suorituskyvyn testauksella on pyrittävä osoittamaan, että tämän asetuksen vaatimuksia on noudatettu.

2. Sen estämättä, mitä tässä asetuksessa säädetään vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvien kokeiden vähimmäisvaatimuksista, liittymispisteen verkonhaltijalla on oikeus:

- a) antaa kulutuslaitoksen omistajalle, jakeluverkonhaltijalle tai suljetun jakeluverkon haltijalle lupa toteuttaa vaihtoehtoinen koesarja sillä edellytyksellä, että kyseiset kokeet ovat tehokkaita ja riittävät osoittamaan, että kulutuslaitos tai jakeluverkko on tämän asetuksen vaatimusten mukainen; ja
- b) vaatia kulutuslaitoksen omistajaa, jakeluverkonhaltijaa tai suljetun jakeluverkon haltijaa toteuttamaan täydentäviä tai vaihtoehtoisia koesarjoja tapauksissa, joissa liittymispisteen verkonhaltijalle 37–41 artiklan säännösten mukaisista vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvistä kokeista toimitetut tiedot eivät riitä osoittamaan, että tämän asetuksen vaatimuksia on noudatettu.

3. Kulutuslaitoksen omistaja, jakeluverkonhaltija tai suljetun jakeluverkon haltija vastaa kokeiden toteuttamisesta IV osaston 2 luvussa säädettyjen ehtojen mukaisesti. Liittymispisteen verkonhaltijan on tehtävä yhteistyötä, eikä se saa perusteettomasti viivästyttää kokeiden toteuttamista.

4. Liittymispisteen verkonhaltija voi osallistua käyttöönottokokeisiin joko laitosalueella tai verkonhaltijan valvomosta käsin. Tätä varten kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan on annettava käyttöön tarpeelliset valvontalaitteet kaikkien merkityksellisten testisignaalien ja mittausten rekisteröimiseksi sekä varmistettava, että tarvittavat kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan edustajat ovat läsnä laitosalueella koko kokeen keston ajan. Liittymispisteen verkonhaltijan määrittelemät signaalit on annettava, jos verkonhaltija haluaa valikoiduissa kokeissa käyttää omia laitteitaan suorituskyvyn rekisteröimiseen. Liittymispisteen verkonhaltija päättää osallistumisestaan oman harkintansa mukaan.

37 artikla

Siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittymän irtikytkentää ja jälleenkytkentää koskevat vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvät kokeet

1. Jakeluverkon siirtoverkkoon liittävän liittymän on oltava 19 artiklassa tarkoitettua irtikytkentää ja jälleenkytkentää koskevien vaatimusten mukainen, ja siihen sovelletaan jäljempänä esitettyjä vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyviä kokeita.

2. Jälleenkytkentäkyvyn testaamiseksi verkkohäiriöstä johtuvan tilapäisen irtikytkentymisen jälkeen jälleenkytkentä toteutetaan sitä koskevan, mieluiten automatisoidun menettelyn avulla, jonka paikallinen siirtoverkonhaltija on hyväksynyt.

3. Tahdistukseen liittyvien kokeiden osalta on osoitettava siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittymän tekninen tahdistuskyky. Kokeella tarkistetaan tahdistuslaitteiden asetukset. Tämä koe koskee seuraavia asioita: jännite, taajuus, vaihekulma-alue ja jännite- ja taajuuspoikkeamat.

4. Etäohjauksella suoritettavan irtikytkentymisen testaamisen osalta on osoitettava siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittymän tekniset valmiudet kytkeytyä etäohjauksessa irti siirtoverkosta liittymäpisteessä tai -pisteessä paikallisen siirtoverkonhaltijan sitä vaatiessa ja tämän määräämässä ajassa.

5. Alitaajuudella tapahtuvaa kuormien irtikytkentää koskevan testauksen osalta on osoitettava siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittymän tekniset valmiudet alitaajuudella tapahtuvaan kuormien irtikytkentään. Irtikytkentävän kuormituksen prosentteina määrittää paikallinen siirtoverkonhaltija yhteistoiminnassa viereisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa, jos sitä käytetään 19 artiklan mukaiseen tarkoitukseen.

6. Alitaajuudella tapahtuvan kuormien irtikytkentäreleiden testauksen osalta on osoitettava, että siirtoverkkoon tehdyllä jakeluverkkoliittymällä on 19 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaiset tekniset valmiudet toimia nimellisjännitteisellä vaihtosähkösyötöllä. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on määritettävä tämä vaihtosähkösyöttö.

7. Alijännitteellä tapahtuvan kuormien irtikytkennän testauksen osalta on osoitettava, että siirtoverkkoon tehdyllä jakeluverkkoliittymällä on 19 artiklan 2 kohdan mukaiset tekniset valmiudet toimia 19 artiklan 3 kohdassa tarkoitettun käämikytkimen toiminnan eston kanssa.

8. Osa 1 kohdassa tarkoitetuista kokeista voidaan korvata laitetodistuksella sillä edellytyksellä, että se toimitetaan paikalliselle siirtoverkonhaltijalle.

38 artikla

Siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliittymien tiedonvaihtoa koskevat vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvät kokeet

1. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan välisen, reaaliaikaisen tai säännöllisen tiedonvaihdon osalta on osoitettava, että siirtoverkkoon tehdyllä jakeluverkkoliittymällä on 18 artiklan 3 kohdassa tarkoitettun tiedonvaihtostandardin noudattamiseen vaadittavat tekniset valmiudet.

2. Osa 1 kohdassa tarkoitetuista kokeista voidaan korvata laitetodistuksella sillä edellytyksellä, että se toimitetaan paikalliselle siirtoverkonhaltijalle.

39 artikla

Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen irtikytkentää ja jälleenkytkentää koskevat vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvät kokeet

1. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen on oltava 19 artiklassa tarkoitettua irtikytkentää ja jälleenkytkentää koskevien vaatimusten mukainen, ja siihen sovelletaan jäljempänä esitettyjä vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyviä kokeita.

2. Jälleenkytkentäkyvyn testaamiseksi verkkohäiriöstä johtuvan tilapäisen irtikytkentymisen jälkeen jälleenkytkentä toteutetaan sitä koskevan, mieluiten automatisoidun menettelyn avulla, jonka paikallinen siirtoverkonhaltija on hyväksynyt.

3. Tahdistukseen liittyvien kokeiden osalta on osoitettava siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tekninen tahdistuskyky. Kokeella tarkistetaan tahdistuslaitteiden asetukset. Tämä koe koskee seuraavia asioita: jännite, taajuus, vaihekulma-alue ja jännite- ja taajuuspoikkeamat.

4. Etäohjauksella suoritettavan irtikytkentymisen testaamisen osalta on osoitettava, että siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitoksella on tekniset valmiudet kytkeytyä etäohjauksessa irti siirtoverkosta liityntäpisteessä tai -pisteissä paikallisen siirtoverkonhaltijan sitä vaatiessa ja tämän määräämässä ajassa.

5. Alitaajuudella tapahtuvan kuormien irtikytkentäreleiden testauksen osalta on osoitettava, että siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitoksella on 19 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaiset tekniset valmiudet toimia nimellisjännitteisellä vaihtosähköllä. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on määritettävä tämä vaihtosähkösyöttö.

6. Alijännitteellä tapahtuvan kuormien irtikytkennän testauksen osalta on osoitettava, että siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitoksella on 19 artiklan 2 kohdan mukaiset tekniset valmiudet toimia 19 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun käämikytkimen toiminnan eston kanssa.

7. Osa 1 kohdassa tarkoitetuista kokeista voidaan korvata laitetodistuksella sillä edellytyksellä, että se toimitetaan paikalliselle siirtoverkonhaltijalle.

40 artikla

Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tiedonvaihtoa koskevat vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvät kokeet

1. Paikallisen siirtoverkonhaltijan ja siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan välisen, reaaliaikaisen tai säännöllisen tiedonvaihdon osalta on osoitettava, että siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitoksella on 18 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun tiedonvaihtostandardin noudattamiseen vaadittavat tekniset valmiudet.

2. Osa 1 kohdassa tarkoitetuista kokeista voidaan korvata laitetodistuksella sillä edellytyksellä, että se toimitetaan paikalliselle siirtoverkonhaltijalle.

41 artikla

Kulutussyksiköitä, jotka tarjoavat päätöhen säätöön, loistehon säätöön ja siirtorajoitusten hallintaan käytettävää kulutuksen joustoa, koskevat vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvät kokeet

1. Kulutuksen muuttamista koskevan kokeen osalta:
  - a) kulutussyksikön, jota kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää päätöhen säätöön, loistehon säätöön tai siirtorajoitusten hallintaan käytettävän kulutuksen jouston tarjoamiseen, osalta on joko yksittäin tai yhdessä osana kolmannen osapuolen yhteenkokoamaa kysyntää osoitettava, että sillä on liittymispisteen verkonhaltijalta tai paikalliselta siirtoverkonhaltijalta saamansa ohjeen mukaiseen sähkönkulutuksensa muuttamiseen tarvittavat tekniset valmiudet 28 artiklassa tarkoitettujen alueiden, määräaikaisten ja aikataulun mukaisesti siten kuin niistä on aiemmin sovittu;
  - b) koe on suoritettava joko saadun ohjeen mukaisesti tai simuloimalla tilannetta, jossa liittymispisteen verkonhaltijalta tai paikalliselta siirtoverkonhaltijalta on saatu ohje, siten, että kulutuslaitoksen tai suljetun jakeluverkon sähkönkulutusta muutetaan;
  - c) koe on katsottava läpäistyksi, jos 28 artiklan 2 kohdan d, f, g, h, k ja l alakohdassa tarkoitettujen liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan asettamat ehdot täyttyvät;
  - d) osa 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista kokeista voidaan korvata laitetodistuksella sillä edellytyksellä, että se toimitetaan liittymispisteen verkonhaltijalle tai paikalliselle siirtoverkonhaltijalle.
2. Staattisten kompensattoreiden irtikytkentää tai jälleenkytkentää koskevan kokeen osalta
  - a) kulutussyksikön, jota kulutuslaitoksen omistaja tai suljetun jakeluverkon haltija käyttää päätöhen säätöön, loistehon säätöön tai siirtorajoitusten hallintaan käytettävän kulutuksen jouston tarjoamiseen, osalta on joko yksittäin tai yhdessä osana kolmannen osapuolen yhteenkokoamaa kysyntää osoitettava, että sillä on liittymispisteen verkonhaltijalta tai paikalliselta siirtoverkonhaltijalta saamansa ohjeen mukaiseen staattisen kompensattorin irtikytkemiseen tai sen käytön palauttamiseen tarvittavat tekniset valmiudet 28 artiklan mukaista aikataulua noudattaen;
  - b) koe on suoritettava simuloimalla tilannetta, jossa liittymispisteen verkonhaltijalta tai paikalliselta siirtoverkonhaltijalta saadun ohjeen mukaisesti kytketään staattinen kompensattori irti verkosta, ja simuloimalla tilannetta, jossa liittymispisteen verkonhaltijalta tai paikalliselta siirtoverkonhaltijalta saadun ohjeen mukaisesti se kytketään takaisin verkkoon;
  - c) koe on katsottava läpäistyksi, jos 28 artiklan 2 kohdan d, f, g, h, k ja l alakohdassa tarkoitettujen liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan asettamat ehdot täyttyvät.

3 LUKU

Vaatimustenmukaisuuteen liittyvät simuloinnit

42 artikla

Vaatimustenmukaisuuteen liittyviä simulointeja koskevat yhteiset säännökset

1. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliitynnän tai kulutussyksikön, joka tarjoaa erittäin nopeaan päätöhen säätöön käytettyä kulutuksen joustoa kulutuslaitoksessa tai suljetussa jakeluverkossa, suorituskyvyn simuloinnilla on osoitettava, onko tämän asetuksen vaatimuksia noudatettu vai ei.
2. Simulointeja toteutetaan seuraavissa tilanteissa:
  - a) siirtoverkkoon tarvitaan uusi liityntä;

- b) on tehty 30 artiklan mukainen sopimus uudesta kulutusyksiköstä, jota kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää erittäin nopeaan pätehon säätöön käytetyn kulutuksen jouston tarjoamiseen paikalliselle siirtoverkonhaltijalle;
- c) laitteet kehittyvät, korvataan tai uudenaikaistetaan;
- d) liittymispisteen verkonhaltijan mukaan tämän asetuksen vaatimuksia ei ole noudatettu.
3. Sen estämättä, mitä tässä asetuksessa säädetään vaatimustenmukaisuuteen liittyvän simuloinnin vähimmäisvaatimuksista, liittymispisteen verkonhaltijalla on oikeus:
- a) antaa kulutuslaitoksen omistajalle, jakeluverkonhaltijalle tai suljetun jakeluverkon haltijalle lupa toteuttaa vaihtoehtoinen simulointisarja sillä edellytyksellä, että kyseiset simuloinnit ovat tehokkaita ja riittävät osoittamaan, että kulutuslaitos tai jakeluverkko on tämän asetuksen tai kansallisen lainsäädännön vaatimusten mukainen; ja
- b) vaatia kulutuslaitoksen omistajaa, jakeluverkonhaltijaa tai suljetun jakeluverkon haltijaa toteuttamaan täydentäviä tai vaihtoehtoisia simulointisarjoja tapauksissa, joissa liittymispisteen verkonhaltijalle 43–45 artiklan säännösten mukaisista vaatimustenmukaisuuden varmentamiseen liittyvistä simuloinneista toimitetut tiedot eivät riitä osoittamaan, että tämän asetuksen vaatimuksia on noudatettu.
4. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on toimitettava raportti, jossa esitetään jokaisen yksittäisen siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkko-liittymän simulointitulokset. Siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen omistajan tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon haltijan on laadittava ja toimitettava tietyn siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen tai siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkko-liittymän validoitu simulointimalli. Simulointimallien laajuus määritellään 21 artiklan 1 ja 2 kohdassa.
5. Liittymispisteen verkonhaltijalla on oikeus tarkastaa, että kulutuslaitos tai jakeluverkko on tämän asetuksen vaatimusten mukainen, tekemällä omia vaatimustenmukaisuuteen liittyviä simulointeja toimitettujen simulointiraporttien, simulointimallien ja vaatimustenmukaisuuteen varmentamiseen liittyvien kokeiden mittaustulosten perusteella.
6. Liittymispisteen verkonhaltijan on annettava kulutuslaitoksen omistajalle, jakeluverkonhaltijalle tai suljetun jakeluverkon haltijalle sähköverkon tekniset tiedot ja simulointimalli, siinä määrin kuin niitä tarvitaan pyydettyjen simulointien tekemiseen 43, 44 tai 45 artiklan mukaisesti.

43 artikla

Siirtoverkkoon tehtyjä jakeluverkkoliittyntöjä koskevat vaatimustenmukaisuuteen liittyvät simuloinnit

1. Siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliittyntöjen loistehokapasiteettia koskevan simuloinnin osalta:
- a) siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon pysyvän tilan simulointimallia käytetään loistehon siirron laskentaan eri kuormitustiloissa ja eri tuotanto-olosuhteissa;
- b) pysyvän tilan enimmäis- ja vähimmäiskuormituksen ja -tuotannon olosuhteiden yhdistelmän, joka johtaa alhaisimpaan ja suurimpaan loistehon siirtoon, on oltava osa simulointeja;
- c) osana simulointeja on myös 15 artiklan mukaisesti laskettava loistehon syöttö verkkoon, kun pätehon siirto on alle 25 prosenttia suurimmasta ottotehosta.
2. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on määritettävä menetelmä 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua loistehon säätöä koskevia vaatimustenmukaisuuteen liittyviä simulointeja varten.
3. Simulointi katsotaan hyväksytyksi, jos tulokset osoittavat, että 15 artiklassa esitettyjä vaatimuksia on noudatettu.

44 artikla

Siirtoverkkoon liitettyjä kulutuslaitoksia koskevat vaatimustenmukaisuuteen liittyvät simuloinnit

1. Siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, joissa ei ole paikan päällä tapahtuvaa tuotantoa, loistehokapasiteettia koskevan simuloinnin osalta:
  - a) on osoitettava siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, joissa ei ole paikan päällä tapahtuvaa tuotantoa, liittymispisteen loistehokapasiteetti;
  - b) siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitosta koskevaa kuormituksen simulointimallia käytetään loistehon siirron laskemiseen eri kuormitustilanteissa. Enimmäis- ja vähimmäiskuormituksen ja -tuotannon olosuhteiden, jotka johtavat alhaisimpaan ja suurimpaan loistehon siirtoon liittymispisteessä, on oltava osa simulointeja;
  - c) simulointi katsotaan hyväksytyksi, jos tulokset osoittavat, että 15 artiklan 1 ja 2 kohdassa esitettyjä vaatimuksia on noudatettu.
2. Siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, joissa on paikan päällä tapahtuvaa tuotantoa, loistehokapasiteettia koskevan simuloinnin osalta:
  - a) siirtoverkkoon liitettyä kulutuslaitosta koskevaa kuormituksen simulointimallia käytetään loistehon siirron laskemiseen eri kuormitustiloissa ja eri tuotanto-olosuhteissa;
  - b) enimmäis- ja vähimmäiskuormituksen ja -tuotannon olosuhteiden yhdistelmän, joka johtaa alhaisimpaan ja suurimpaan loistehokapasiteettiin liittymispisteessä, on oltava osa simulointeja;
  - c) simulointi katsotaan hyväksytyksi, jos tulokset osoittavat, että 15 artiklan 1 ja 2 kohdassa esitettyjä vaatimuksia on noudatettu.

45 artikla

Kulutusyksiköitä, jotka tarjoavat erittäin nopeaan päätötehon säätöön käytettyä kulutuksen joustoa, koskevat vaatimustenmukaisuuteen liittyvät simuloinnit

1. Kulutusyksikköä, jota kulutuslaitoksen omistaja tai suljetun jakeluverkon haltija käyttää erittäin nopeaan päätötehon säätöön käytetyn kulutuksen jouston tarjoamiseen, koskevalla mallilla on osoitettava sen tekniset valmiudet tarjota erittäin nopeaa päätötehon säätöä alitaajuudella 30 artiklan ehtojen mukaisesti.
2. Simulointi katsotaan hyväksytyksi, jos mallilla pystytään osoittamaan, että 30 kohdan ehtoja on noudatettu.

4 LUKU

Vaatimustenmukaisuuden seuranta

46 artikla

Siirtoverkkoon tehtyjä jakeluverkkoliityntöjä koskeva vaatimustenmukaisuuden seuranta

Siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin sovellettavan loistehon vaatimuksia koskevan vaatimustenmukaisuuden seurannan osalta

- a) siirtoverkkoon tehty jakeluverkkoliityntä on varustettava pätö- ja loistehon mittaamiseen tarvittavilla laitteilla 15 artiklan mukaisesti; ja
- b) liittymispisteen verkonhaltijan on määritettävä aikataulu vaatimustenmukaisuuden seurannalle.

47 artikla

Siirtoverkkoon liitetyjä kulutuslaitoksia koskeva vaatimustenmukaisuuden seuranta

Siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin sovellettavia loistehon vaatimuksia koskevan vaatimustenmukaisuuden seurannan osalta

- c) siirtoverkkoon liitetty kulutuslaitos on varustettava päto- ja loistehon mittaamiseen tarvittavilla laitteilla 15 artiklan mukaisesti; ja
- d) liittymispisteen verkonhaltijan on määritettävä aikataulu vaatimustenmukaisuuden seurannalle.

V OSASTO

SOVELTAMINEN JA POIKKEUKSET

1 LUKU

Kustannus-hyötyanalyysi

48 artikla

Vaatimusten soveltamisesta olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin aiheutuvien kustannusten ja hyötyjen määrittely

1. Ennen kuin mitä tahansa tässä asetuksessa säädettyä vaatimusta sovelletaan olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti, paikallisen siirtoverkonhaltijan on tehtävä kvalitatiivinen vertailu tarkasteltavaan vaatimukseen liittyvistä kustannuksista ja hyödyistä. Vertailussa on otettava huomioon saatavilla olevat verkkopohjaiset tai markkinapohjaiset vaihtoehdot. Paikallinen siirtoverkonhaltija voi aloittaa 2–5 kohdan mukaisen kvantitatiivisen kustannus-hyötyanalyysin ainoastaan, jos kvalitatiivinen vertailu osoittaa, että todennäköiset hyödyt ovat todennäköisiä kustannuksia suuremmat. Jos sen sijaan kustannukset katsotaan korkeiksi tai hyödyt vähäisiksi, paikallisen siirtoverkonhaltijan ei pidä edetä pidemmälle.
2. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on tehtävä 1 kohdan mukaisesti toteutetun valmisteluvaiheen jälkeen kvantitatiivinen kustannus-hyötyanalyysi mistä tahansa vaatimuksesta, jonka soveltamista olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin harkitaan ja jonka on 1 kohdan mukaisen valmisteluvaiheen tuloksena osoitettu tuottavan mahdollisia hyötyjä.
3. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on kolmen kuukauden kuluessa kustannus-hyötyanalyysin valmistumisesta esitettävä yhteenveto sen tuloksista raportissa,
  - a) johon on sisällyttävä kustannus-hyötyanalyysi ja suositus siitä, kuinka tulisi edetä;
  - b) johon on sisällyttävä ehdotus siirtymäkaudesta, jonka jälkeen vaatimusta sovelletaan olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin. Siirtymäkauden pituus saa olla enintään kaksi vuotta vaatimuksen sovellettavuutta koskevasta sääntelyviranomaisen tai tarvittaessa jäsenvaltion päätöksestä;
  - c) josta on järjestettävä julkinen kuuleminen 9 artiklan mukaisesti.
4. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on viimeistään kuuden kuukauden kuluttua julkisen kuulemisen päättymisestä laadittava raportti, jossa selostetaan kuulemisen tuloksia ja annetaan ehdotus siitä, voidaanko tarkasteltavaa vaatimusta soveltaa olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin ja olemassa oleviin kulutusyksiköihin. Raportti ja ehdotus on annettava tiedoksi sääntelyviranomaiselle tai tarvittaessa jäsenvaltiolle, ja ehdotuksen sisällöstä on tiedotettava kulutuslaitoksen omistajalle, jakeluverkonhaltijalle, suljetun jakeluverkon haltijalle tai tarvittaessa kolmannelle osapuolelle.

5. Ehdotukseen, jonka paikallinen siirtoverkonhaltija antaa sääntelyviranomaiselle tai tarvittaessa jäsenvaltiolle 4 kohdan mukaisesti, on sisällyttävä:
- a) käyttöönottoilmoitusmenettely, jolla osoitetaan, että olemassa olevat siirtoverkkoon liitetyt kulutuslaitokset, olemassa olevat siirtoverkkoon tehdyt jakeluverkkoliitynnät, olemassa olevat jakeluverkot ja olemassa olevat kulutusyksiköt, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikallisille siirtoverkonhaltijoille, ovat panneet vaatimukset täytäntöön;
  - b) vaatimusten täytäntöönpanoon sovellettava siirtymäkausi, jossa otetaan huomioon siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen, jakeluverkkojen ja kulutusyksiköiden, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille tai paikallisille siirtoverkonhaltijoille, tyyppit ja laitteiden muuttamisen/asennuksen tehokkaaseen toteuttamiseen liittyvät esteet.

49 artikla

Kustannus-hyötyanalyysin periaatteet

1. Kulutuslaitosten omistajien, jakeluverkonhaltijoiden ja suljettujen jakeluverkkojen haltijoiden on avustettava 48 ja 53 artiklan mukaisesti tehtävässä kustannus-hyötyanalyysissä ja annettava liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan pyytämät tarvittavat tiedot kolmen kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, jollei paikallisen siirtoverkonhaltijan kanssa toisin sovita. Kun kulutuslaitoksen omistaja tai mahdollinen omistaja, jakeluverkonhaltija tai suljetun jakeluverkon haltija tai mahdollinen haltija valmistelee kustannus-hyötyanalyysia, jossa arvioidaan mahdollista 52 artiklan mukaista poikkeusta, paikallisen siirtoverkonhaltijan ja jakeluverkonhaltijan on avustettava kustannus-hyötyanalyysissä ja annettava kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan pyytämät tarvittavat tiedot kolmen kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, jollei kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan kanssa toisin sovita.
2. Kustannus-hyötyanalyysissä on noudatettava seuraavia periaatteita:
  - a) paikallisen siirtoverkonhaltijan, kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan on perustettava kustannus-hyötyanalyysinsä yhteen tai useampaan seuraavista laskentaperiaatteista:
    - i) nettonykyarvo;
    - ii) investoinnin tuotto;
    - iii) tuottoaste;
    - iv) takaisinmaksuaika;
  - b) paikallisen siirtoverkonhaltijan, kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan on myös kvantifioitava sosioekonomisia hyötyjä suhteessa toimitusvarmuuden parantumiseen, ja arvioinnissa on otettava huomioon vähintään:
    - i) toimituskatkon todennäköisyyden pieneneminen muutoksen käyttöaikana;
    - ii) tällaisen toimituskatkon todennäköinen laajuus ja kesto;
    - iii) tällaisen toimituskatkon tuntikohtaiset sosiaaliset kustannukset;
  - c) paikallisen siirtoverkonhaltijan, kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan on kvantifioitava sähkön sisämarkkinoille, rajat ylittävälle kaupalle ja uusiutuvien energialähteiden verkkoon liittämislle aiheutuvia hyötyjä, ja arvioinneissa on otettava huomioon vähintään:
    - i) pätehon taajuussäätö;
    - ii) reservit;
    - iii) loistehon tuotanto;

- iv) ylikuormituksen hallinta;
- v) varoimenpiteet;
- d) paikallisen siirtoverkonhaltijan on kvantifioitava kustannuksia, joita aiheutuu tarvittavien sääntöjen soveltamisesta olemassa oleviin siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, olemassa oleviin siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, olemassa oleviin jakeluverkkoihin tai olemassa oleviin kulutusyksiköihin, ja arvioinnissa on otettava huomioon vähintään
  - i) vaatimuksen täytäntöönpanon välittömät kustannukset;
  - ii) mahdollisuuksien menetykseen liittyvät kustannukset;
  - iii) huollon ja käytön muutoksiin liittyvät kustannukset.

2 LUKU

Poikkeukset

50 artikla

Poikkeusten myöntämisvaltuudet

1. Sääntelyviranomainen voi kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan tai jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan, liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan pyynnöstä myöntää kulutuslaitoksen omistajille tai mahdollisille omistajille tai jakeluverkonhaltijoille tai suljetun jakeluverkon haltijoille tai mahdollisille haltijoille, liittymispisteen verkonhaltijoille tai paikallisille siirtoverkonhaltijoille poikkeuksen yhdestä tai useammasta tämän asetuksen säännöksestä uusien ja olemassa olevien siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen, jakeluverkkojen ja kulutusyksiköiden osalta 51–53 artiklan mukaisesti.
2. Jos jäsenvaltiossa on niin säädetty, muut viranomaiset kuin sääntelyviranomainen voivat myöntää ja peruuttaa poikkeuksia 51–53 artiklan mukaisesti.

51 artikla

Yleiset säännökset

1. Kunkin sääntelyviranomaisen on määriteltävä kriteerit poikkeusten myöntämiselle 52–53 artiklan mukaisesti kuultuaan ensin liittymispisteen verkonhaltijoita, kulutuslaitosten omistajia, jakeluverkonhaltijoita, suljetun jakeluverkon haltijoita sekä muita sidosryhmiä, joihin se katsoo tämän asetuksen vaikuttavan. Sääntelyviranomaisen on julkaistava kriteerit verkkosivuillaan, ja niistä on ilmoitettava komissiolle yhdeksän kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta. Komissio voi pyytää sääntelyviranomaista muuttamaan kriteereitä, jos se katsoo, että kriteerit eivät ole yhdenmukaisia tämän asetuksen kanssa. Tämä mahdollisuus arvioida uudelleen ja muuttaa poikkeusten myöntämiskriteereitä ei vaikuta jo myönnettyihin poikkeuksiin, joiden soveltamista jatketaan poikkeuksen myöntämispäätöksessä määrättyyn voimassaolon päättymispäivään saakka.
2. Sääntelyviranomainen voi tarkastella poikkeusten myöntämiskriteereitä uudelleen ja muuttaa niitä korkeintaan kerran vuodessa 1 kohdan mukaisesti, jos se katsoo tämän olevan tarpeellista järjestelmävaatimusten kehitykseen liittyvien olosuhteiden muutosten vuoksi. Muutettuja kriteereitä ei sovelleta poikkeuksiin, joita koskeva pyyntö on jo esitetty.
3. Sääntelyviranomainen voi päättää, että siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoihin tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen, jakeluverkkojen ja kulutusyksiköiden, joista on tehty poikkeuspyyntö 52 tai 53 artiklan mukaisesti, ei tarvitse noudattaa niitä tämän asetuksen vaatimuksia, joiden osalta poikkeusta on pyydetty, pyynnön esittämispäivästä siihen saakka kunnes sääntelyviranomainen antaa päätöksensä.

52 artikla

Kulutuslaitoksen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan esittämä poikkeuspyyntö

1. Kulutuslaitoksen omistajat tai mahdolliset omistajat, jakeluverkonhaltijat tai suljetun jakeluverkon haltijat tai mahdolliset haltijat voivat pyytää poikkeusta yhdestä tai useammasta tämän asetuksen vaatimuksesta siirtoverkkoon liitetyille kulutuslaitoksille, siirtoverkkoon tehdyille jakeluverkkoliitynnöille, jakeluverkoille tai kulutusyksiköille, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille ja paikalliselle siirtoverkonhaltijalle.
2. Poikkeuspyyntö on esitettävä liittymispisteen verkonhaltijalle, ja siihen on sisällyttävä
  - a) kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan tunnistetiedot ja yhteyshenkilö yhteydenpitoa varten;
  - b) kuvaus siirtoverkkoon liitetyistä kulutuslaitoksista, siirtoverkkoon tehtävistä jakeluverkkoliitynnöistä, jakeluverkoista tai kulutusyksiköistä, joille poikkeusta pyydetään;
  - c) viittaus tämän asetuksen säännöksiin, joiden osalta poikkeusta pyydetään, ja yksityiskohtainen kuvaus pyydetystä poikkeuksesta;
  - d) yksityiskohtaiset perustelut, mukaan lukien perusteena käytetyt asiakirjat ja 49 artiklan vaatimusten mukainen kustannus-hyötyanalyysi;
  - e) osoitus siitä, ettei pyydetyllä poikkeuksella olisi haitallista vaikutusta rajat ylittävään kauppaan.
3. Liittymispisteen verkonhaltijan on annettava kahden viikon kuluessa pyynnön vastaanottamisesta kulutuslaitoksen omistajalle tai mahdolliselle omistajalle, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijalle tai mahdolliselle haltijalle vahvistus siitä, onko pyyntö täydellinen. Jos liittymispisteen verkonhaltija katsoo, että pyyntö ei ole täydellinen, kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan on toimitettava pyydetty lisätiedot kuukauden kuluessa lisätietopyynnön vastaanottamisesta. Jos kulutuslaitoksen omistaja tai mahdollinen omistaja, jakeluverkonhaltija tai suljetun jakeluverkon haltija tai mahdollinen haltija ei toimita pyydettyjä tietoja määräajassa, poikkeuspyyntö on katsottava peruutetuksi.
4. Liittymispisteen verkonhaltijan on, yhteistyössä paikallisen siirtoverkonhaltijan ja mahdollisten viereisten jakeluverkonhaltijoiden kanssa, joihin asia vaikuttaa, arvioitava poikkeuspyyntö ja toimitettu kustannus-hyötyanalyysi, ottaen huomioon sääntelyviranomaisen 51 artiklan mukaisesti määrittelemät kriteerit.
5. Liittymispisteen verkonhaltijan on kuuden kuukauden kuluessa poikkeuspyynnön vastaanottamisesta välitettävä pyyntö sääntelyviranomaiselle ja toimitettava 4 kohdan mukaisesti laadittu arviointi / laaditut arvioinnit. Määräaika voidaan jatkaa kuukaudella, jos liittymispisteen verkonhaltija pyytää lisätietoja kulutuslaitoksen omistajalta tai mahdolliselta omistajalta, jakeluverkonhaltijalta tai suljetun jakeluverkon haltijalta tai mahdolliselta haltijalta, ja kahdella kuukaudella, jos liittymispisteen verkonhaltija pyytää paikallista siirtoverkonhaltijaa antamaan arvioinnin poikkeuspyynnöstä.
6. Sääntelyviranomaisen on tehtävä poikkeuspyyntöä koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanottaa pyynnön. Määräaika voidaan jatkaa ennen sen umpeutumista kolmella kuukaudella, jos sääntelyviranomaisen pyytää lisätietoja kulutuslaitoksen omistajalta tai mahdolliselta omistajalta, jakeluverkonhaltijalta tai suljetun jakeluverkon haltijalta tai mahdolliselta haltijalta tai miltä tahansa muulta osapuolelta, jota asia koskee. Lisäaika alkaa, kun täydelliset tiedot on vastaanotettu.
7. Kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan, jakeluverkonhaltijan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan on toimitettava sääntelyviranomaisen mahdollisesti pyytämät lisätiedot kahden kuukauden kuluessa pyynnöstä. Jos kulutuslaitoksen omistaja tai mahdollinen omistaja, jakeluverkonhaltija tai suljetun jakeluverkon haltija tai mahdollinen haltija ei toimita pyydettyjä tietoja määräajassa, poikkeuspyyntö on katsottava peruutetuksi, paitsi jos ennen määräajan umpeutumista
  - a) sääntelyviranomaisen päättää jatkaa määräaika; tai
  - b) kulutuslaitoksen omistaja tai mahdollinen omistaja, jakeluverkonhaltija tai suljetun jakeluverkon haltija tai mahdollinen haltija toimittaa sääntelyviranomaiselle perustelut sille, että poikkeuspyyntö on täydellinen.

8. Säätelyviranomaisen on annettava poikkeuspyyntöä koskeva perusteltu päätös. Jos säätelyviranomainen myöntää poikkeuksen, sen on määriteltävä poikkeuksen kesto.
9. Säätelyviranomaisen on ilmoitettava päätöksestään asianomaiselle kulutuslaitoksen omistajalle tai mahdolliselle omistajalle, jakeluverkonhaltijalle tai suljetun jakeluverkon haltijalle tai mahdolliselle haltijalle, liittymispisteen verkonhaltijalle ja paikalliselle siirtoverkonhaltijalle.
10. Säätelyviranomainen voi peruuttaa poikkeuksen myöntävän päätöksen, jos olosuhteet ja perusteet eivät ole enää voimassa tai jos komissio tai virasto on antanut asiasta perustellun suosituksen 55 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
11. Kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvien, enintään 1 000 V:n sähköverkkoon yhdistettyjen kulutusyksikköjen osalta tämän artiklan mukaisen poikkeuspyynnön voi tehdä kolmas osapuoli kulutuslaitoksen omistajan tai mahdollisen omistajan tai suljetun jakeluverkon haltijan tai mahdollisen haltijan puolesta. Pyyntö voi koskea yhtä tai useampaa samaan kulutuslaitokseen tai suljettuun jakeluverkkoon kuuluvaa kulutusyksikköä. Viimeksi mainitussa tapauksessa ja sillä edellytyksellä, että kumulatiivinen mitoistusteho on määritelty, kolmas osapuoli voi korvata 2 kohdan a alakohdassa vaaditut tiedot omilla tiedoillaan.

53 artikla

Liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan esittämä poikkeuspyyntö

1. Liittymispisteen verkonhaltijat tai paikalliset siirtoverkonhaltijat voivat pyytää poikkeuksia omien liittyjensä osalta siirtoverkkoon liitetyille tai liitettäville kulutuslaitoksille, siirtoverkkoon tehdyille tai tehtäville jakeluverkkoliitännöille, jakeluverkoille tai kulutuslaitoksessa tai suljetussa jakeluverkossa nyt tai tulevaisuudessa sijaitseville kulutusyksiköille.
2. Liittymispisteen verkonhaltijoiden tai paikallisten siirtoverkonhaltijoiden on esitettävä poikkeuspyynnöt säätelyviranomaiselle. Jokaiseen poikkeuspyyntöön on sisällyttävä:
  - a) liittymispisteen verkonhaltijan tai paikallisen siirtoverkonhaltijan tunnistetiedot ja yhteyshenkilö yhteydenpitoa varten;
  - b) kuvaus siirtoverkkoon liitetyistä kulutuslaitoksista, siirtoverkkoon tehdyistä jakeluverkkoliitännöistä, jakeluverkoista tai kulutusyksiköistä, joille poikkeusta pyydetään, ja niiden asennettu kokonaisteho ja lukumäärä;
  - c) tämän asetuksen vaatimus tai vaatimukset, jonka/joiden osalta poikkeusta pyydetään, ja yksityiskohtainen kuvaus pyydetystä poikkeuksesta;
  - d) yksityiskohtaiset perustelut, mukaan lukien perusteena käytetyt asiakirjat;
  - e) osoitus siitä, ettei pyydetyllä poikkeuksella olisi haitallista vaikutusta rajat ylittävään kauppaan;
  - f) 49 artiklan vaatimusten mukainen kustannus-hyötyanalyysi. Kustannus-hyötyanalyysi on tarvittaessa tehtävä yhteistyössä paikallisen siirtoverkonhaltijan ja mahdollisten viereisten jakeluverkonhaltijoiden kanssa.
3. Jos poikkeuspyynnön esittää liittymispisteen jakeluverkonhaltija, säätelyviranomaisen on kahden viikon kuluessa pyynnön vastaanottamisesta pyydetävä paikallista siirtoverkonhaltijaa arvioimaan poikkeuspyyntö suhteessa säätelyviranomaisen 51 artiklan mukaisesti määrittelemiin kriteereihin.
4. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on kahden viikon kuluessa tällaisen arviointipyynnön vastaanottamisesta annettava liittymispisteen jakeluverkonhaltijalle vahvistus siitä, onko poikkeuspyyntö täydellinen. Jos paikallinen siirtoverkonhaltija katsoo, että pyyntö ei ole täydellinen, liittymispisteen jakeluverkonhaltijan on toimitettava pyydetty lisätiedot kuukauden kuluessa lisätietopyynnön vastaanottamisesta.

5. Paikallisen siirtoverkonhaltijan on annettava arviointinsa ja siihen liittyvät asiakirjat sääntelyviranomaiselle kuuden kuukauden kuluessa poikkeuspyynnön vastaanottamisesta. Kuuden kuukauden määräaika voidaan jatkaa kuukaudella, jos paikallinen siirtoverkonhaltija pyytää lisätietoja liittymispisteen jakeluverkonhaltijalta.

6. Sääntelyviranomaisen on tehtävä poikkeuspyyntöä koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanottaa pyynnön. Jos poikkeuspyynnön esittää liittymispisteen jakeluverkonhaltija, kuuden kuukauden määräaika alkaa sitä päivää seuraavasta päivästä, jona 5 kohdan mukainen paikallisen siirtoverkonhaltijan tekemä arviointi on vastaanotettu.

7. Edellä 6 kohdassa tarkoitettua kuuden kuukauden määräaika voidaan jatkaa ennen sen umpeutumista kolmella kuukaudella, jos sääntelyviranomaisen pyytää lisätietoja poikkeusta pyytäneeltä liittymispisteen verkonhaltijalta tai miltä tahansa muulta osapuolelta, jota asia koskee. Lisäaika alkaa sitä päivää seuraavana päivänä, jona täydelliset tiedot on vastaanotettu.

Liittymispisteen verkonhaltijan on toimitettava sääntelyviranomaisen mahdollisesti pyytämät lisätiedot kahden kuukauden kuluessa pyynnöstä. Jos liittymispisteen verkonhaltija ei toimita pyydettyjä lisätietoja määräajassa, poikkeuspyyntö on katsottava peruutetuksi, paitsi jos ennen määräajan umpeutumista:

- a) sääntelyviranomaisen päättää jatkaa määräaika; tai
- b) liittymispisteen verkonhaltija toimittaa sääntelyviranomaiselle perustelut sille, että poikkeuspyyntö on täydellinen.

8. Sääntelyviranomaisen on annettava poikkeuspyyntöä koskeva perusteltu päätös. Jos sääntelyviranomaisen myöntää poikkeuksen, sen on määriteltävä poikkeuksen kesto.

9. Sääntelyviranomaisen on ilmoitettava päätöksestään poikkeusta pyytäneelle liittymispisteen verkonhaltijalle sekä paikalliselle siirtoverkonhaltijalle ja virastolle.

10. Sääntelyviranomaiset voivat asettaa lisävaatimuksia siitä, kuinka liittymispisteen verkonhaltijoiden on laadittava poikkeuspyynnöt. Näin tehdessään sääntelyviranomaisen on otettava huomioon siirtoverkon ja jakeluverkon rajaus kansallisella tasolla, ja sen on kuultava verkonhaltijoita, kulutuslaitosten omistajia ja sidosryhmiä, mukaan lukien laitevalmistajat.

11. Sääntelyviranomaisen voi peruuttaa poikkeuksen myöntävän päätöksen, jos olosuhteet ja perusteet eivät ole enää voimassa tai jos komissio tai virasto on antanut asiasta perustellun suosituksen 55 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

54 artikla

Tämän asetuksen vaatimuksista myönnettyjen poikkeusten rekisteri

1. Sääntelyviranomaisten on pidettävä yllä rekisteriä kaikista myöntämistään tai epäämistään poikkeuksista ja toimitettava virastolle vähintään kuuden kuukauden välein ajan tasalla oleva ja koostettu rekisteri, josta on annettava jäljennös Sähkö-ENTSOlle.

2. Rekisteriin on sisällyttävä erityisesti:

- a) vaatimus tai vaatimukset, jota/joita koskeva poikkeus on myönnetty tai evätty;
- b) poikkeuksen sisältö;

- c) poikkeuksen myöntämisen tai epäämisen syyt;
- d) poikkeuksen myöntämisen seuraukset.

55 artikla

Poikkeusten seuranta

1. Viraston on seurattava poikkeusten myöntämismenettelyä yhteistyössä sääntelyviranomaisten tai jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Sääntelyviranomaisten tai toimivaltaisten viranomaisten on annettava virastolle kaikki tässä tehtävässä tarvittavat tiedot.
2. Virasto voi antaa sääntelyviranomaiselle perustellun suosituksen peruuttaa poikkeus, koska se on aiheeton. Komissio voi antaa sääntelyviranomaiselle tai jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle perustellun suosituksen peruuttaa poikkeus, koska se on aiheeton.
3. Komissio voi pyytää virastoa raportoimaan 1 ja 2 kohdan soveltamisesta ja esittämään perustelut sille, miksi se on pyytänyt tai miksi se ei ole pyytänyt poikkeuksien peruuttamista.

VI OSASTO

EI-SITOVAT OHJEET JA TÄYTÄNTÖÖNPANON SEURANTA

56 artikla

Täytäntöönpanoa koskevat ei-sitovat ohjeet

1. Sähkö-ENTSON on laadittava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta ja annettava tämän jälkeen kahden vuoden välein jäsenilleen ja muille verkonhaltijoille ei-sitovat kirjalliset ohjeet, joissa käsitellään niitä tämän asetuksen asioita, jotka edellyttävät kansallisia päätöksiä. Sähkö-ENTSON on julkaistava ohjeet verkkosivuillaan.
2. Sähkö-ENTSON on kuultava sidosryhmiä antaessaan ei-sitovia ohjeita.
3. Ei-sitovissa ohjeissa on selitettävä teknisiä asioita, ehtoja ja keskinäisiä riippuvuuksia, jotka on otettava huomioon, kun tämän asetuksen vaatimuksia noudatetaan kansallisella tasolla.

57 artikla

Seuranta

1. Sähkö-ENTSON on seurattava tämän asetuksen täytäntöönpanoa asetuksen (EY) N:o 714/2009 8 artiklan 8 kohdan mukaisesti. Seurannan on katettava erityisesti seuraavat asiat:
  - a) mahdollisten poikkeamien osoittaminen tämän asetuksen kansallisessa täytäntöönpanossa;
  - b) sen arviointi, ovatko tämän asetuksen nojalla siirtoverkkoon liitettyihin kulutuslaitoksiin, siirtoverkkoon tehtyihin jakeluverkkoliityntöihin, jakeluverkkoihin ja kulutuslaitoksiin sovellettavissa vaatimuksissa valitut arvot ja alueet edelleen päteviä.

2. Viraston on yhteistyössä Sähkö-ENTSON kanssa laadittava viimeistään 12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta luettelo merkityksellisistä tiedoista, jotka Sähkö-ENTSON on toimitettava virastolle asetuksen (EY) N:o 714/2009 8 artiklan 9 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Merkityksellisten tietojen luetteloa voidaan päivittää. Sähkö-ENTSON on ylläpidettävä kattavaa, standardimuodossa olevaa digitaalista tietoarkistoa viraston vaatimista tiedoista.

3. Paikallisten siirtoverkonhaltijoiden on toimitettava Sähkö-ENTSOLLE tiedot, jotka sen tarvitsee 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tehtäviensä toteuttamiseksi.

Jakeluverkonhaltijoiden on sääntelyviranomaisen pyynnön perusteella annettava siirtoverkonhaltijoille 2 kohdan mukaiset tiedot, jolleivät sääntelyviranomaiset, virasto tai Sähkö-ENTSO ole jo saaneet näitä tietoja täytäntöönpanon valvontatehtäviensä yhteydessä, jolloin on pyrittävä välttämään päällekkäisiä tietoja.

4. Jos Sähkö-ENTSO tai virasto määrittelee tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia aloja, joilla vaikuttaa markkinoiden kehityksen tai tämän asetuksen täytäntöönpanosta saatujen kokemusten perusteella olevan suotavaa, että tämän asetuksen mukaisia vaatimuksia yhdenmukaistetaan edelleen markkinoiden yhdistymisen edistämiseksi, niiden on ehdotettava muutosluonnoksia tähän asetukseen asetuksen (EY) N:o 714/2009 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

VII OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

58 artikla

Sopimusten ja yleisten ehtojen ja edellytysten muuttaminen

1. Sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kaikki sopimusten ja yleisten ehtojen ja edellytysten lausekkeet, jotka liittyvät uusien siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, uusien siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen, uusien jakeluverkkojen ja uusien kulutuslaitosten verkkoliitintään, saatetaan tämän asetuksen vaatimusten mukaisiksi.

2. Kaikki sopimusten ja yleisten ehtojen ja edellytysten lausekkeet, jotka liittyvät sellaisten olemassa olevien siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, olemassa olevien siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen, olemassa olevien jakeluverkkojen ja olemassa olevien kulutusyksiköiden verkkoliitintään, joihin sovelletaan osaa tai kaikkia tämän asetuksen vaatimuksista 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti, on muutettava, jotta ne olisivat tämän asetuksen vaatimusten mukaisia. Lausekkeet on muutettava kolmen vuoden kuluessa 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua sääntelyviranomaisen tai jäsenvaltion päätöksestä.

3. Sääntelyviranomaisten on varmistettava, että verkonhaltijoiden ja tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien uusien tai olemassa olevien kulutuslaitosten omistajien tai uusien tai olemassa olevien jakeluverkkojen haltijoiden välisissä sopimuksissa, jotka liittyvät siirtoverkkoon liitettyjen kulutuslaitosten, siirtoverkkoon tehtyjen jakeluverkkoliityntöjen, jakeluverkkojen ja kulutusyksiköiden, joita kulutuslaitos tai suljettu jakeluverkko käyttää kysyntäjoustopalvelujen tarjoamiseen liittymispisteen verkonhaltijoille tai paikallisille siirtoverkonhaltijoille, verkkoliitintävaatimuksiin, ja erityisesti kansallisissa verkkosäännöissä otetaan huomioon tässä asetuksessa vahvistetut vaatimukset.

59 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämän asetuksen vaatimuksia sovelletaan kolmen vuoden kuluttua sen julkaisemisesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 4 artiklan 2 kohdan b alakohdan, 6 artiklan, 51 artiklan, 56 artiklan ja 57 artiklan soveltamista.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 17 päivänä elokuuta 2016.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Jean-Claude JUNCKER

LIITE I

12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut taajuusalueet ja käyttöajat

Synkronialue	Taajuusalue	Käyttöaika
Manner-Eurooppa	47,5 Hz – 48,5 Hz	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään 30 minuuttia
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään sama kuin alueella 47,5 Hz – 48,5 Hz
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Ei rajoitettu
	51,0 Hz – 51,5 Hz	30 minuuttia
Pohjoismaat	47,5 Hz – 48,5 Hz	30 minuuttia
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään 30 minuuttia
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Ei rajoitettu
	51,0 Hz – 51,5 Hz	30 minuuttia
Iso-Britannia	47,0 Hz – 47,5 Hz	20 sekuntia
	47,5 Hz – 48,5 Hz	90 minuuttia
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään 90 minuuttia
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Ei rajoitettu
	51,0 Hz – 51,5 Hz	90 minuuttia
	51,5 Hz – 52,0 Hz	15 minuuttia
Irlanti ja Pohjois-Irlanti	47,5 Hz – 48,5 Hz	90 minuuttia
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään 90 minuuttia
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Ei rajoitettu
	51,0 Hz – 51,5 Hz	90 minuuttia
Baltian maat	47,5 Hz – 48,5 Hz	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään 30 minuuttia
	48,5 Hz – 49,0 Hz	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään sama kuin alueella 47,5 Hz – 48,5 Hz

Synkronialue	Taajuusalue	Käyttöaika
	49,0 Hz – 51,0 Hz	Ei rajoitettu
	51,0 Hz – 51,5 Hz	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään 30 minuuttia

Taulukossa esitetään vähimmäisajat, jotka siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittymän tai jakeluverkon on pystyttävä toimimaan erilaisilla nimellisarvosta poikkeavilla taajuuksilla kytkeytymättä irti sähköverkosta.

LIITE II

13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut jännitealueet ja käyttöajat

Synkronialue	Jännitealue	Käyttöaika
Manner-Eurooppa	0,90 pu – 1,118 pu	Ei rajoitettu
	1,118 pu – 1,15 pu	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään 20 minuuttia ja enintään 60 minuuttia
Pohjoismaat	0,90 pu – 1,05 pu	Ei rajoitettu
	1,05 pu – 1,10 pu	60 minuuttia
Iso-Britannia	0,90 pu – 1,10 pu	Ei rajoitettu
Irlanti ja Pohjois-Irlanti	0,90 pu – 1,118 pu	Ei rajoitettu
Baltian maat	0,90 pu – 1,118 pu	Ei rajoitettu
	1,118 pu – 1,15 pu	20 minuuttia

Taulukossa esitetään vähimmäisajat, jotka siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittymän tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon on pystyttävä toimimaan 1 pu:n viitearvosta poikkeavilla liittymispisteen jännitteillä kytkeytymättä irti verkosta, kun pu-arvojen perusjännite on vähintään 110 kV mutta kuitenkin alle 300 kV.

Synkronialue	Jännitealue	Käyttöaika
Manner-Eurooppa	0,90 pu – 1,05 pu	Ei rajoitettu
	1,05 pu – 1,10 pu	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta vähintään 20 minuuttia ja enintään 60 minuuttia
Pohjoismaat	0,90 pu – 1,05 pu	Ei rajoitettu
	1,05 pu – 1,10 pu	Kukin siirtoverkonhaltija määrittelee, mutta enintään 60 minuuttia
Iso-Britannia	0,90 pu – 1,05 pu	Ei rajoitettu
	1,05 pu – 1,10 pu	15 minuuttia
Irlanti ja Pohjois-Irlanti	0,90 pu – 1,05 pu	Ei rajoitettu

Synkronialue	Jännitealue	Käyttöaika
Baltian maat	0,90 pu – 1,097 pu	Ei rajoitettu
	1,097 pu – 1,15 pu	20 minuuttia

Taulukossa esitetään vähimmäisajat, jotka siirtoverkkoon liitetyn kulutuslaitoksen, siirtoverkkoon tehdyn jakeluverkkoliittymän tai siirtoverkkoon liitetyn jakeluverkon on pystyttävä toimimaan 1 pu:n viitearvosta poikkeavilla liittymispisteen jännitteillä kytkeytymättä irti verkosta, kun pu-arvojen perusjännite on 300–400 kV.